

MAGYAR

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Chamberlain miniszterelnök felvetette a bizalmi kérdést a parlament szünidei elnapolásával kapcsolatban

Az alsóház 250 szavazattal 132 ellenében bizalmát nyilvánította. — Aggasztó elakadás állott be az angol-japán tárgyalásokban

Londonból jelentik: Az angol alsóház csütörtöki ülésén Chamberlain miniszterelnök többek kérdése után arról tájékoztatta a házat, hogy a tokiói angol-japán tárgyalások menetében nem állott elő változás. Ellenben Craigi tokiói angol nagykövet utasítást kapott, hogy tiltakozzék az északkeleti városokban folyó angolellenes tüntetések miatt.

Henderson munkáspárti képviselő kérdezte, hogy Anglia a Japánnal folyó diplomáciai műveleteiben egyetértést tart-e fenn a washingtoni és a francia kormányokkal. Chamberlain erre „igen”-nel felelt.

Chamberlain miniszterelnök ezután előterjesztést tett, hogy a ház e hét folyamán fejezze be tárgyalásait és október 3-ig napolja el magát. A szünidejére adjon felhatalmazást a kormánynak, hogy két esetben a ház összehívása iránt intézkedhessen. Egyik eset: ha időközben új törvényalkotás szüksége mutatkozik. Másik eset: ha olyan intézkedéseket kell jóváhagyni, melyek váratlan események miatt váltak szükségessékké.

A munkáspárti és liberálpárti ellenzék részéről a miniszterelnök javaslatával szemben módosító indítványt terjesztettek elő. Az indítvány kimondatni kívánta, hogy a ház az október 3-ig tartó szünidejét augusztus 21-én szakítsa meg s ezen a napon okvetlenül tartson ülést, mely a további ülésstartásokról is határozhasson. Chamberlain miniszterelnök ez indítvány ellen azt a kifogást emelte, hogy abban a kormány jóhiszeműségét kétségbevonták. Ennélfogva fölvetette a bizalmi kérdést a maga javaslatát változtatlan elfogadására.

A bizalmi kérdés fölvetése váratlanul hatott és nagy feszültséget keltett. A szavazás ilyen körülmények közt ment végbe. A ház az ellenzéki indítványt 250 szavazattal 128 ellenében elvetette, aztán 245 szavazattal 128 ellenében elfogadta a Chamberlain javaslatát és egyúttal bizalmát fejezte ki a kormány iránt.

Az elnapolás pénteken lép hatályba.

A britt gyarmatbirodalom éhínséges állapota.

Az angol alsóház csütörtöki ülésén szóvá tették azt a kormánybizottsági jelentést is, mely arról szólt, hogy a brit gyarmatterületek 55 millió lakója között katasztrófális mé-

retű lett a rosszul táplálkozás és az éhezés. A felszólalók azt fejtegették, hogy a kormány az előterjesztett jelentéssel még nem szabadult a felelősségtől. Egyenesen a gyarmatügyi minisztérium kötelessége, hogy az állapotok javításá-

Anglia felelőssé teszi a japán kormányt a megszállott kínai városok rendje fenntartásáért

Londonból jelentik: A szarda délutáni angol minisztertanácsban a külpolitikai kérdések, a távolkeleti helyzet és a közeljövőben meginduló moszkvai vezérkari tárgyalások ügye került szőnyegre. A minisztertanácsal kapcsolatban a Press Association megállapítja, hogy a tokiói angol nagykövet tiltakozni fog a japán kormánynál, hivatkozva arra, hogy a Craigie-Arita-féle formulában Japán felelősséget vállalt az általa megszállva tartott kínai területek rendjéért és nyugalmaért. A mostani angolellenes tüntetések viszont arra mutatnak, hogy a japán

ról gondoskodják s mihamarabb jelentést tegyen a helyzet enyhüléséről és olyan rendszeres intézkedésekről, melyek a rossz táplálkozást és éhínséget véglegesen megszüntetik.

Amerika Távolkeleten a maga külön útjain halad.

Washingtonból jelentik: Wallace amerikai államtitkár nyilatkozott a sajtónak a japán-amerikai viszályról. Az államtitkár nyilatkozatában kijelentette, hogy a tokiói amerikai nagykövet tiltakozott a japán kormánynál az ellen, hogy japán katonák amerikai állampolgárokat bántalmaztak.

Az újságíróknak arra a kérdésére, vajjon az Egyesült Államok és az angolok tiltakozása között van-e valami összefüggés, Wallace államtitkár határozottan kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya Távolkeleten a maga útjain halad és nem szándékszik más nemzetek érdekeiért közbenjárni.

kormány nem tudja, vagy nem akarja a rendet fenntartani, tehát nem teljesíti a formulában kikötött feltételeket. A további incidensek rendkívül megnehezítik az angol-japán tárgyalások folytatását és komolyan veszélyeztetik azok sikerét.

A japán álláspont az angol félgéppel szemben az, hogy a Craigie-Arita formula az angolok előzetes teljesítését is kimondja, mert ettől függ, hogy Japánnak rendfenntartó ereje legyen a kínai városokban.

A tengeri háború kérdése az angol főrendiházban. A tengerészeti miniszter szerint a búvárhajók ma már nem nagyon veszedelmesek

Londonból jelentik: A lordok házában szerdai ülésén a ház egyik tagja kérdést intézett Lord Steenhopehoz, a tengerészet első lordjához, vajjon az angol kormány kifejezte-e azt a kívánságát Franciaország, Olaszország, valamint az Egyesült Államok, mint az 1914-es tengeraltjáróegyezmény aláírói előtt, hogy egy esetleges háborúban a tengeraltjárók ne támadhassák meg az ellenséges teher szállító hajókat?

Lord Steenhope a kérdésre válaszolva kifejtette, hogy a tengeraltjárók az angol haditengerészet fejlődése folytán nagyrészt elvesztették ártalmatlan és veszedelmes voltukat és támadóképeségük 30 százalékkal csökkent. A brit kormány különben sem tartotta időszerűnek és alkalmasnak az ilyen természetű kérdést, s ezután sem tartja szükségesnek megkérdezni az egykori egyezmény aláíróit.

Az angol-japán tárgyalások legújabb fordulata

Craigi angol nagykövet a saját egyezménye ellenére a gazdasági kérdések kikapcsolását kéri

Tokióból jelentik: A japán kormány felhívatalos lapja szerint a japán-angol kerekasztali tárgyalások során Craigi tokiói angol nagykövet azt kérte, hogy a gazdasági jellegű kérdéseket a tanácskozásból teljesen kikapcsolják ki. A japán kormány megbizottja, Kato miniszter visszautasította az angol nagykövet indítványát, mint olyant, mely a tárgyaláskezdéskor aláírt általános egyezményvel (az Arita-Craigie formulával) homlok-egyenest ellenkezik. Az általános egyezmény ugyanis világosan kifejezte, hogy japánnak a kínai területen folyó hadműveleteit Anglia minden tekintetben (tehát gazdasági rendszabályok tekin-

tetében is) elismeri és azokhoz alkalmazkodik. A lap hozzáteszi, hogy a kerekasztali tárgyalások csak akkor vezethetnek sikerre, ha angol részről teljes egészükben elfogadják Japán kívánságait.

Amerika július havi háztartása 500 millió dollár deficittel zárult.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok államadóssága a Kongresszus minden takarékosági erőfeszítése ellenére fokozatosan növekszik. A július hónapi költségvetést is 500 millió dollár passívával zárták le.

Az ír merénylők felveszik a harcot az angol rendőrséggel

Angol számítás szerint még másfél évig eltarthat a küzdelem. Irország megtorlással él a kitoloncolások miatt

Londonból jelentik: Az ír terroristák teljes erővel küzdenek az angol rendőrség eljárásával szemben és a bombamerényletek egész Angliában tovább tartanak. A *News Chronicle* véleménye szerint még másfél évig eltarthat a rendőrség és az ír terroristák közötti küzdelem, amíg ezt a kérdést véglegesen és megnyugtató

formában sikerül megoldani.

Irországban egyébként az angliai írekkel szemben fogatosított rendszabályok általános megütöztetést keltettek és komolyan szó van arról, hogy az Irországban élő, mintegy negyvenezer angol állampolgárt kitoloncolják.

Negyven párttűtő támadt az angol kormánypártban

A Chamberlain által fölvetett birodalmi kérdésnél tartózkodott a szavazástól. Tiltakozás Churchill miniszterjelöltsége ellen

Londonból jelentik: Az alsóház elnapolási vitájának során a konzervatív párt több képviselője élesen felszólalt az elnapolás ellen és amikor szavazásra került a sor, a konzervatív pártnak több mint negyven képviselője tartózkodott a szavazástól. Az illető konzervatív képviselők magatartása nagy vieszatetszést okozott az angol kormánykörökben és mint jelentik, a pártfegyelem megsértése miatt kérdőre vonást alkalmaznak azok ellen, akik Chamberlain elnapolási indítványa ellen felszólaltak. Az illető képviselők állásfoglalását egyébként arra magyarázzák, hogy fellépésükkel tiltakozni akartak az ellen, hogy Lord Churchillt bevonják a Chamberlain kormányába.

Chamberlain miniszterelnök nagy felháborodással vett tudomást a konzervatív képviselők magatartásáról, annál is inkább, mert az alsóház elnapolási vitája során a szavazás egyuttal bizalmi szavazás is volt az angol kormány részére.

Ujabb jelentés szerint a főlészoló konzervatív képviselők névsorát, valamint a beszédek szövegét Chamberlain elé terjesztik és a miniszterelnök fog dönteni a képviselők további sorsa felett.

Kétszáz új angol csatahajó a buvárnaszádok és repülőgépek legyőzésére.

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” jelentése szerint az angol alsóház tengerészeti szakértője egy nyilatkozatában kijelentette, hogy a jövő háborúja nem a pillanat háborúja lesz, hanem a végkimerültségig tartó háború, ezért Angliának tökéletesen fel kell fegyverkeznie különösen a haditengerészet terén. A repülőgépeknek és a buvárhajóknak nagy szerepük lesz a jövő tengeri ütközetekben és ezek ellen a támadások ellen biztosítja magát Anglia, amikor kétszáz olyan különleges csatahajót épít, amelyek a legmodernebb buvárnaszád elleni ágyúkkal és léghátrító ütegekkel lesz felszerelve.

Lord Runciman a Chamberlain kiváratára lemondott hat vállalatban az igazgatósági tisztségről.

Londonból jelentik: Emlékeztetes, hogy Chamberlain angol miniszterelnök a közelmúltban annak az óhajának adott kifejezést, hogy az angol kormány tagjainak lehetőleg nem kellene üzleti és polgári vállalatok igazgatóságait elvállalniok. Lord Runciman, az angol kormány leggazdagabb tagja, aki nem kevesebb, mint hat óriási angol üzletvállalatnak volt igazgatója, vagy igazgatósági tagja — figyelembe vette a miniszterelnök óhaját és lemondott igazgatói állásairól.

Angol-török katonai és tengeri egyezmény készül.

Párizsból jelentik: Az *Excelsior* című lap jelentése szerint az angol kormány külön kiküldöttje, aki Törökország katonai helyzetét tanulmányozta, Ankarából Párizsba érkezett és innen hazautazott Londonba. Az angol kormány előbb részletesen áttanulmányozta kiküldöttjének jelentését és csak azután kezdte meg tárgyalásait az angol-török katonai és tengeri egyezmény megkötésére.

Szovjet kölcsön Kinának.

Tallinból jelentik: Moszkvai értesülés szerint a szovjet fővárosban megerősítik a kínának adandó 750 millió rubel összegű szovjet-kölcsön hírét. A kölcsönt Kína hadianyagvásárlásra használja fel.

G. K. CHESTERTON

AQUINÓI SZENT TAMÁS

Boldizsár Iván fordítása. Füzve 108 L.

A modern kor embere nagy érdeklődéssel fordul a szentek felé a gyengesége tudatában szívesen hódol előtük. Chestertont ez inlította arra, hogy a szellemtörténet eszközeivel megrajzolja a középkor e szellemóriásának portréját. Valóban soha jobbkor nem jöhetett ez az életrajz, mert Aquinói Szent Tamás bölcséletéről talán sohasem beszéltek annyit, mint ma, amikor amikor a társadalmi bajokra orvosságot keresve, minduntalan az ő filozófiájában találják meg az igazságos társadalmi rend gyökereit

Román-magyar vegyesbizottság száll ki a técsői határincidens kivizsgálására

Bucurestiből jelentik: A román kormány elfogadta a magyar kormányt az a javaslatát, hogy a técsői határincidens ügyében román-magyar vegyesbizottságot küldjenek ki a vizsgálat lefolytatására.

Szinajában egyébként a tiszai tutajozás ügyében folynak a tárgyalások. A tárgyalások idejére a tutajozást beszüntették.

Ujabb hétszáz ezer főnyi japán hadsereg a Jangcsekiang völgyében

A Sárga-folyó ismét eláradás veszélyével fenyeget

Londonból jelentik: A „Daily Express” tokiói jelentése szerint a japán hadvezetőség 700 ezer főnyi hadsereget indított meg a Jangcsekiang völgyébe. Az angol lap egyelőre nem tudja, hogy Kinában tervez-e Japán újabb nagyszabású offenzívát, vagy az új hadsereg arra a célra szolgál, hogy a középső és délkínai területekről nagyobb csapatállásokat vigyenek végbe Mongolia felé. Ez utóbbi csapatmozdulatok a határsértő szovjetcsapatokkal való végleges leszámolásért történnek.

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” tokiói tudósítása szerint a Sárga-folyó az utóbbi hetek esőzése miatt aggasztóan megáradt. A folytonos harcok között a gátak helyreállítása nagy nehézségekbe ütközik és az árvízveszedelem pillanatról-pillanatra növekszik olyan arányban, hogy a szakértők óriási katasztrófától tartanak. A nagy csatorna különben már több helyen kilépett medréből és több száz falut elöntött. Az eddigi kár még ismeretlen. Tiencsin felé megindult a menekülő óriási tömege.

Társadalmi élet

Anna-bál Bucurestiben

A bucuresti római katolikus Férfiliga július 30-án szépen sikerült műsoros Anna-bált rendezett a Tomis tánctermében, amelyen a bucuresti magyarság igen szép számban jelent meg és a legjobb hangulatban szórakozott egész reggelig. A műsorban, amely sok tapsot aratott, felléptek: Stefán Henrikné, Cziko Etelka, Balázs Margit, Róth Mimi, Berky Józsefné, Péterfi Rózsi, Kárpáti M. Géza (rendező), Sütő Kálmán, Flórián József, Nevezi János, Kercsó Béla, Kunzel Rudolf, ifj. Berky József, Róth Iduska, Berky István és Vona János. Több ilyen szép és tisztvies mulatság és a bucuresti magyarság végre egymásra fog találni. — Itt említjük meg, hogy a bucuresti katolikus ifjuság szeptember hó 2. és 3-án a Szent Hona-templom udvarán szabadtéri előadást rendez, amelyen színpadon: „Jedermann” című vallásos szindarab.

A vallásos irodalom nagy értéke, valóságos gyöngye:

Müller Lajos S. J. elmékedési kötetei:

Harmatozzatok eggek!

Advent első vasárnapjától kezdve Vízkereszt utáni vasárnapig tartalmaz gyakorlati, szép teljesen kidolgozott elmékedéseket. Ára kartonkötésben 130 lei

Példát adtam nektek

című részben Vízkereszt első vasárnapjától nagybőjtig ad mindennapra lelket megfőző, győnvörű meditációkat. Ára kartonkötésben 130 lei

A kereszt iskolája

kötetben a nagybőjtő időre szóló elmékedésekkel formálja a lelket és hoz megindító, mély szövegeket. Ára kartonkötésben 90 lei

A kereszt diadal

pedig a húsvéti ünnepkör számára alkalmas szemléltetéseket tárgyalja. Ára kartonkötésben 144 lei

Minden kötete külön is nagy érték. Mindenki megtanulhat belőle elmékedni, az is, akinek e téren még nincs gyakorlata

Szlovákia 180 magyar rabot ad ki Magyarországra

Pozsonyból jelentik: Az „Uj Hírek” című lap jelentése szerint a magyar kormány és Szlovákia kormánya között megállajodás jött létre, amelynek értelmében szlovák területen levő illavai és lipótvári fegyintézetek magyar rabjait a szlovák kormány átadja a magyar hatóságoknak. A rabok hivatalos átadása augusztus 8-án történik meg, amikor is száznál is többet vesznek át a magyar hatósági közegek a szlovák határon.

Vesztegetés vádjával letartóztatták Brassó város gazdasági ügyosztályának vezetőjét

Bucurestiből jelentik: Savia Jonescu bucuresti ügyész letartóztatta Cedan Ion Barnachi 44 éves brassói illetőségű Bucurestiben lakó mérnököt, aki 250.000 lejrel meg akarta vesztegetni Bughleanu mérnököt, a belügyminisztérium egyik allgagatóját, Bernachi, mint Brassó város gazdasági ügyosztályának vezetője akarta megvesztegetni Bughleanut, akinek ezeket a munkálatokat felül kellett volna vizsgálnia. A letartóztatott mérnök a vacaresti fogházban várja a törvényszéki váditanács döntését.

Uj kormányalakítás Spanyolországban a régi politikusok meghallgatásával

A madridi rendőrfőnök meggyilkolása miatt hatvan letartóztatás történt.

Madridból jelentik: Serano Sunner spanyol belügyminiszter Franco tábornok utasítására Burgosba kéréte az egykori spanyol vezetőpolitikuskat. Beavatottak szerint arról van szó, hogy Franco tábornok nagy nemzeti kormányt akar alakítani, s evégett ki akarja kérni a régi politikusok véleményét is.

Madridból jelentik: Tegnap jelentették, hogy Gabordon nemzetőrségi parancsnokot utonállók lelőtték. Gabordon egyuttal Madrid rendőrfőnöke is volt, s az ellene végbevitett gyilkos támadás titkos politikai szervezkedésre vezethető vissza. — Megindult a széleskörű nyomozás és már 60 letartóztatás történt.

Pályázat

Az albaiuliai római katolikus papnevelő intézet felvesz a papneveldebe liceumi VII. és VIII. osztályba járó tanulókat ingyenes, illetve kedvezményes helyre a Püspöki Hatóság f. é. 1815. sz. rendelete értelmében.

Pályázati határidő 1939. augusztus 20.

Pályázhatnak a liceum VI. és VII. osztályát legalább 7 médiával végzett tanulók, aki papi hivatást éreznek és a papneveldei rendszabályoknak készek magukat alávetni.

A pályázók sajátkezűleg megírt kérésüket a liceumi igazgatóság, vagy illetékes plébánosuk útján terjesszék a Püspöki Hatóság elé, a következő mellékletekkel:

1. Keresztlevél, 2. bérmlási bizonyítvány, 3. állami születési anyakönyvi kivonat, 4. állampolgársági bizonyítvány hiteles másolata, 5. illetőségi bizonyítvány, 6. az elvégzett osztályról iskolai bizonyítvány, 7. orvosi bizonyítvány, 8. a vallásánár információja zárt borítékban, 9. a liceumi igazgatóság és tanári kar információja szintén zárt borítékban, 10. premilitaris kurzus végzéséről bizonyítvány.

A felvett növendékek az albaiuliai római katolikus liceumban díjmentesen végzik tanulmányukat, de a papnevelő intézetnek évi 2000 leit kötelesek fizetni, mely alól teljes vagyontalanság, mintaszerű magaviselet és legalább 8 médiával végzett előmenetel alapján felmentés nyerhető.

Alba Iulia, 1939. július 30.

A papnevelő intézet igazgatósága

A danzigi feszültség miatt állandó érintkezés van Párizs és London között

Aláírták a Lengyelország javára szóló angol kölcsön egyezményét. A londoni lengyel nagykövet Halifax külügyminiszternél

Párizsból jelentik: A Danzig és Lengyelország közötti gazdasági feszültség miatt a francia és az angol külügyminisztérium állandó érintkezésben van egymással. Bonnet távolléte folytán azonban a francia külügyminisztérium igen tartózkodó magatartást tanúsít.

Londonból jelentik: Szerdán megkötötték Londonban az angol-lengyel exporthitelre vonatkozó szerződést. Eszerint Lengyelország 8 millió 163 ezer font kiviteli hitelkezeseséget kap Angliától. Lengyelország 16 évi lejáráttal 5 százalékos kamatozású kötvényeket bocsát ki ez összeg erejéig s a kötvényeket Anglia garantálja. Lengyelország ezt az összeget kizárólag angol ipari fermékek felvásárlására fordítja, mely termékek főként hadianyagokból fognak állani.

Londonból jelentik: Halifax angol kül-

ügyminiszter szerdán kihallgatáson fogadta Racinszky londoni lengyel nagykövetet. A lengyel nagykövettel a kiszivárgott hírek szerint az általános európai helyzetet, valamint a danzigi kérdést tárgyalta meg Halifax. Racinszky után a török nagykövet jelent meg kihallgatáson Halifax külügyminiszternél.

Kitalálások a német-orsz gazdasági tárgyalásokról.

Berlinből jelentik: A német-szovjet gazdasági tárgyalásokról sem német, sem szovjet helyen nem nyilatkoznak. Jól értesült körökben kijelentik, hogy a tárgyalások részleteiről külföldön elterjedt hírek merő kitalálások. E kitalálások közé tartozik a többi között az a híresztelés is, hogy Funk német birodalmi gazdasági miniszter a közeljövőben Moszkvába utazik.

Nagy légi hadgyakorlatok Németországban

A német vezérkari főnök és Göring vezértábornagy hadparancsai a világháboru kitörésének huszonötödik évfordulója alkalmából

Berlinből jelentik: A Németország északi felében folyó nagyszabású német légi hadgyakorlatok során szerdán ismét nagy jelképes ütközet folyt le a kékek és a szürkek között. A hadgyakorlaton résztvettek a külföldi államok követei és katonai attaséi is és a látottak alapján megállapították, hogy úgy a gépek, mint a gépek személyzete kivétel nélkül elsőrangú teljesítményt nyújtottak. A gyakorlatokon egyébként megjelent a német repülők legfőbb parancsnoka is.

Berlinből jelentik: A világháború kitörésének huszonötödik évfordulója alkalmából a német haderő főparancsnokai napiparancsot adtak ki. Brauchitsch vezérkari főnök napiparancsa így szól:

— Ismét megkísérlik Németország bekerítését. Mi a békét akarjuk, de ha újból küzdelembe kényszerítenek bennünket, a német had-

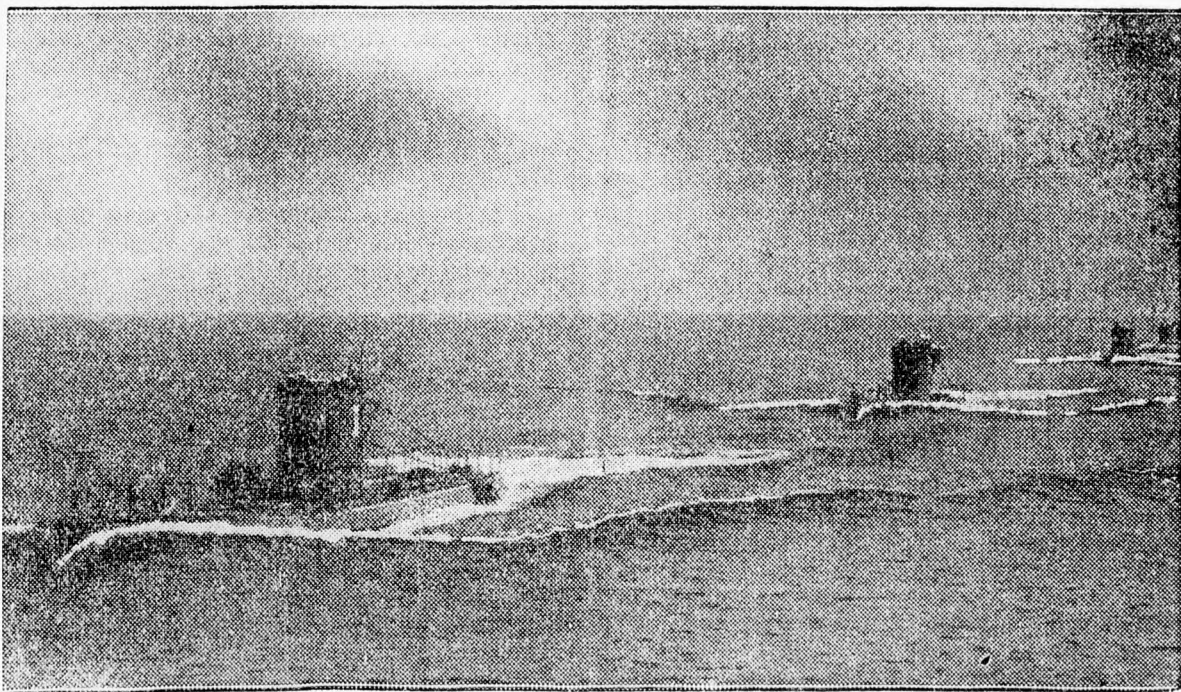
sereg ugyanazzal a belső egységgel és kitartással fog küzdeni a német nép jogaiért és újra be fogja bizonyítani a német katona fölényét.

Göring vezértábornagy napiparancsa a többi között ezeket mondja:

— A német légi haderő készen áll, hogy a Vezérnek minden parancsát villámgyorsan, nem is sejtett átütő erővel teljesítse.

Érdemrend az erődítmények építéséért.

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér új érdemrendet alapított. Ez az ugynevezett véderő-kitüntetés, amelyet az erődítmény-rendszer építési munkálatainak résztvevői kapnak. Az érem ábrája megerősített fedezék, fölötte keresztbe tett kard és ásó, valamint a német felségjelvények Szövege: „A Németország védelmére végzett munkáért”

Német tengeralattjárók gyakorlatozás közben.

Meghalt Neumann Teréz, aki 1926 óta testén Krisztus sebhelyeit viselte

Pozsonyból jelentik: Neumann Teréz, akit szerte a világon a „konnereuthi csoda” néven ismertek, 41 éves korában meghalt.

Neumann Teréz 1898-ban április 9-én született. Edesapja falusi földműves és szabómester volt s edesanyja is egyszerű falusi földműves asszony. Neumann Terézt 18 éves korában egy tűzvész alkalmával súlyos baleset érte és a baleset után hat és fél évig ágyban fekvő súlyos beteg volt. Teljesen béna lett és látását is elveszítette. 1923-ban feltűnő jelenségek között hirtelen meggyógyult. Szinte egyik napról a másikra visszanyerte látását és megszűnt bénasága. Még ebben az évben az illetékes püspökség a feltűnő gyógyulást két ízben is fölülvizsgáltatta neves szakorvosokkal és az orvosok nem találtak magyarázatot a gyógyulásra. Az 1926-ik év nagybőjtjén Neumann Teréz kezén, lábain és oldalán olyan sebhelyek jelentek meg, melyek Krisztus sebeire emlékeztettek. A sebhelyek kitörése erős vérzéssel és Krisztus szenvedéseinek látomása kíséretében történt. E sebeket Neumann Teréz most bekövetkezett haláláig testén viselte. Azóta minden

pénteken éjfélutól délutánig látomása volt, átélte és átszenvedte Krisztus szenvedéseit. Látomásaiban nem volt semmi újszerű, de fölűnt, hogy a Szentföldet aprólékosan ismerte és hallomásait a Krisztus korabeli arámi nyelven mondta el. A látomások közötti szünetekben Neumann Teréz meglepő és megmagyarázhatatlan képességeket nyilvánított, olvasni tudott a szívek rejtett tikaiban, felismerte és meghatározta a neki átnyújtott ereklyéket. 1926 karácsonya óta torokszükülete miatt sem ételt, sem italt nem tudott magához venni. Ennek ellenére élt, dolgozott, beszélt. Püspöke 1927-ben 14 napi megfigyelés alá vetette, amely alkalmából megállapították, hogy az állandó bőjtölés alatt testsúlya semmit sem fogyott, sőt a rendes pénteki súlyvesztéséget (1—3 kg-ot) is mindig kiheverte. Az Egyház mindaddig még nem nyilatkozott Neumann Terézről, mint ahogyan élő személyekről határozott módon nem is szokott soha nyilatkozni. A hittudósok és orvosok azonban a vele történt jelenségeket csodának tartották.

Az olasz hadgyakorlatok nagyszabású kifejlődése

Viktor Emanuel császár és király s a külföldi katonai bizottságok a főhadiszálláson. — Hadszintérré vált a Po folyó körüli siklás

Milanóból jelentik: Az egész olasz nemzet óriási érdeklődése között indultak meg az idei hadgyakorlatok a Po folyó völgyében. Viktor Emánuel király és császár szerda reggel 7 órakor megérkezett a főhadiszállásra, hol Mussolini miniszterelnök, mint hadseregparancsnok fogadta. A hadgyakorlatok kitűzött feladata az, hogy elhárítható-e egy ellenséges betörés a Po-vidéken, a Po síkja egészen hadszintérré változott, gépesített hadoszlopok menetelnek s a levegőben repülő-rajok keringenek.

A külföldi katonai bizottságok is megérkeztek s feszült érdeklődéssel figyelik a nagyszabású hadgyakorlat kifejlését.

A hadgyakorlatok jelentősége az olasz sajtóban.

Rómából jelentik: Virginio Gayda, az ismert nevű olasz publicista lapjában, a *Giornale d'Italia*-ban foglalkozik az olasz hadgyakorlatok jelentőségével. Gayda vezércikkében leszögezi, hogy a Po völgyében folyó olasz hadgyakorlatok nem azért indultak meg, mintha ezzel Olaszország tüntetni akarna a bekerítő politika ellen. Olaszországnak és Németországnak nincs szüksége ilyen tüntetésre.

Anglia és Franciaország — írja tovább Gayda — a világ minden részében szövetséges után futkos és ezzel azt bizonyítják, hogy háborúra készülődnek. Olaszországnak az a célja, hogy felkészüljön a támadás ellen. Olaszország és Németország bízik hadseregében, a két ország hadserege képes arra, hogy megvédje a két ország érdekeit.

Anglia és Franciaország a világháború alatt minden erőfeszítést megtett arra, hogy az olaszokat megnyerje az entente-hatalmaknak. Ma azonban más a helyzet — és 10 millió főnyi olasz hadsereg áll készen arra, hogy adott esetben átkeljen az Alpokon.

A legutóbbi földközi-tengeri hadgyakorla-

tokon — fejezi be cikkét Gayda. — Olaszország bebizonyította, hogy Angliát, valamint Franciaországot el tudja vágni a gyarmatbirodalmak felé vezető utaktól.

Rómából jelentik: *Ansaldo* a *Telegrafo*-ban írt cikkében hangoztatja, hogy Olaszországnak föl kell készülnie, mert a demokrata hatalmak lázasan készülnek a nagy koalíciós háborúra a tengelyhatalmak ellen. A cikkíró megemlíti egy külföldi lap cikkét, mely szerint Anglia biztatja Lengyelországot, hogy ne engedjen a danzigi kérdésben, tüzeli Törökországot, hogy támasszon nehézségeket a Dodekanesz szigetek körül, Görögországban azt hiszszeli, hogy az olaszok meg akarják őket támadni, angol bankárok pénzzel akarják Jugoszláviát az angol politikai céljainak megnyerni. Mindez a tengelyhatalmak elleni háború előkészítését jelenti, mely háború elsősorban Olaszország ellen irányulna. Ezért küldenek csapatokat Egyiptomba, Tuniszba s az Alpokban készülnek a támadásra. Ezért szükséges az idei hadgyakorlat.

Torinóból jelentik: Az idei olasz hadgyakorlatokról írva a *Gazeta del Popolo* kiemeli, hogy a nyugati államoknak a tengely ellen irányuló tervai azon alapulnak, hogy háború esetén a legsúlyosabb csapást Olaszországra mérjék. Ez az elgondolás különös jelentőséget ad a mostani hadgyakorlatoknak, amelyeken Olaszország leghatalmasabb harci eszközeit vetik latba.

A francia nagykövet látogatása Ciano külügyminiszternél.

Rómából jelentik: A római francia nagykövet szerdán délután udvariassági látogatást tett Ciano olasz külügyminiszternél és rövidebb megbeszélés folyt le közöttük. A megbeszélés néhány adminisztratív kérdésre vonatkozott, amelyek összefüggésben vannak a francia-olasz viszonytal.

Augusztus 15-ig befejezik a városok és megyék vagyonát leltározó munkálatok első részét

Bucurestiből jelentik: Traian Pop, a közvagyonok leltározásának minisztere, aki, mint ismeretes, július 27, 28 és 29-én a román állam új megszervezéséről előadásokat tartott a nyugati határmenti városokban, Aradon, Nagyváradon, Szatmáron, Máramarosszigeten, ez-alkalommal felülvizsgálta e városokban a polgármesteri hivatalok és megyefőnökségek ügykezelését is, s elrendelte, hogy a közvagyonok leltározási munkálatainak első részét legkésőbb augusztus 15-ig fejezzék be és küldjék be a minisztériumnak.

Elindulnak a falvakba a „Társadalmi Szolgálat” első ifjú munkacsapatai

Bucurestiből jelentik: A Társadalmi Szolgálat intézménye, amely Őfelsége sugalmazására létesült, új lehetőségeket nyitott a falusi élet fejlesztésére. A nemzeti munka e szervezeteinek keretében az ifjúság van hívva arra, hogy emelje a falusi lakosság életszínvonalát. A Társadalmi Szolgálat munkacsoportjainak első, úgynevezett falufejlesztési hadjárata e napokban veszi kezdetét. Az ifjúság ez önkéntes munkavállalása egészségügyi, gazdasági és közművelődési téren nagymértékben hozzá fog járulni a parasztság létfeltételeinek megerősítéséhez, a falu életében szunnyadó erőket öntudatra ébresztésével és a falusi lakosság anyagi javainak helyes felhasználása útján.

Pályázat

Az albaiulai római katolikus papnevelő intézet igazgatósága a teológiai akadémiára való felvételre pályázatot hirdet.

Felvételre nyervehetnek azon római katolikus ifjak, akik a főgimnáziumi (liceumi) *baccalaureatusi vizsgát eredménnyel letették*, román állampolgárok, épek és egészségesek, *papi hivatással bírnak* és a szeptember havában leteendő felvételi vizsgán megfelelnek.

A papnevelő intézet növendékei a főiskolai előadásokat díjmentesen látogatják, az intézetben azonban évi 2000 leit fizetnek, mely alól teljes vagyontalanság, mintaszertű magaviselet és jeles tanulmányi előmenetel alapján felmentés nyerhető.

A felvételi vizsga (konkurzus) tárgyai a következők: a) latin nyelv, b) liturgikus szövegek (Missale, Breviarium) megértése és fordítása magyarra, c) ágazatos hittan és erkölestan a középkori tanítvány szerinti, d) szabadon választott vers, vagy próza előadása, e) egyházi ének.

A pályázók sajátkezűleg megírt kérésüket liceumuk, vagy illetékes plébános útján terjesztik a Püspöki Hatóság elé a következő mellékletekkel: 1. Keresztlevél, 2. bérmlási bizonyítvány, 3. állami születési anyakönyvi kivonat, 4. állampolgársági bizonyítvány hiteles másolata, 5. illetőségi bizonyítvány, 6. baccalaureatusi bizonyítvány, 7. orvosi bizonyítvány, 8. vallásánár információja zárt borítékban, 9. liceumi igazgatóság és tanári kar információja szintén zárt borítékban, 10. pre-militáris kurzus végzéséről bizonyítvány.

Ezen okmányok mind elengedhetetlenül szükségesek, különösképpen nem vehetők fel, akinek állampolgársági ügye rendezetlen, vagy aki nem tette le a baccalaureatusi vizsgát.

Pályázati határidő 1939. augusztus 20.

A papnevelő intézet igazgatósága

Huonder-Várkonyi:

A Mester lábainál

I. A munka napjai Füzve 115 lel
II. A szenvedések éjjele „ 144 „
III. A megdicsőülés reggele „ 162 „

A legjobb iskola a Mester lábainál ülni, mert — ott alakul ki a leg-szebb embertípus: a Krisztus-típus. Rövid, mesteri elmélkedések papok és mélyebb lelkiéletre törekvő világiak számára.

Különös népek - különös szokásai

Ami túl van a mindennapi megszokottság keretein, arra szívesen mondják: különös. A géprepülés, a rádió, a távolbalátás korában még mindég akad olyasmi, amire rá lehet ezt mondani. Különös hangulatok vesznek erőt a lelken, különös gesztusokra ragadtatják magukat az emberek, de az európai népszokások, szójárások és viseletek már hétköznapiakká váltak és nem „különösök.” Ahhoz, hogy különös emberek különös szokásaira bukkanjunk, át kell vitorlázni az óceánon; odaát, a Föld túlsó felén még akadnak furcsa népek, szokatlan viseletek és európai szemmel nézve sem mindennapi szokások.

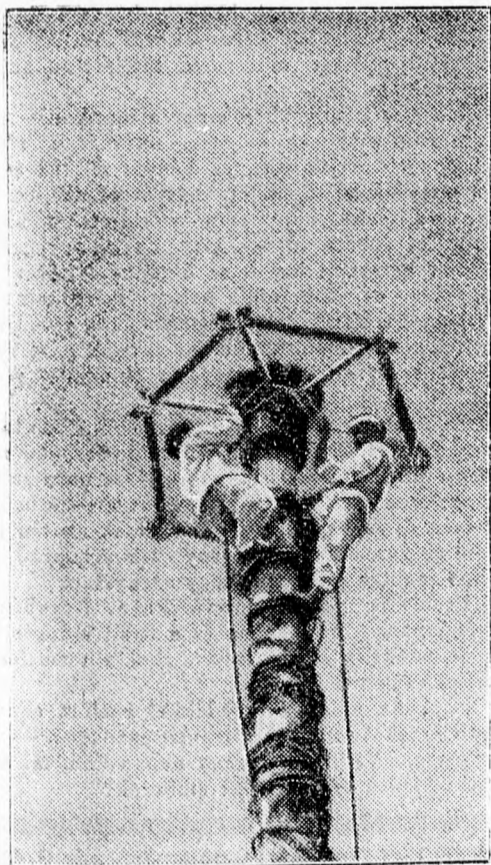
Hogy az amerikai indiánok a lovaglás és lasszóvetés művészei, már nem újság, nem különösök a hatvanelemeletes felhőkarcolóok sem, sőt az afrikai és polinéziai vadak szokásai sem hatnak ránk különösebben, hiszen olyan sok érdekes útleírás és film hozta közel ezeket a tengerekentúli népeket is, fák koronáira épített, vagy földbevéjt kunyhóikkal együtt.

Amerika talán még az egyetlen, amelynek apróbb részleteiben felfedezetlen, ősi jellegében megbontatlan területei, illetve néptörzsei vannak, amelyek különös szokásokkal méltán meglephetik az európaiat, — aki ugyan már évtizedek óta azt hangoztatja, hogy nem igen érhetik meglepetések.

Az indiánok nagy része ugyan már bekapcsolódott a civilizációba, s feltehetnénk, hogy legfeljebb a filmekben élnek vad módon, sziklák és őserdők közepette; — mégis, épp az indiánok néhány törzse őrizte meg azokat az ősi szokásokat, amelyek az európai szemnek valóban különösök.

Repülőemberek tánca

El Amerikában egy otomi indián törzs, amelyik minden évben egyszer madárünnepet tart, ősi indián szokás szerint. Ezen a madárünnepen harminc méter magas cölöp tetejére hatszögű keretet erősítenek, a cölöp törzsét liánnal csavarják körül, hogy megkönnyítsék a cölöp tetejére való felmá-

szást. Hat ember indul egyszerre a felkészülésre és amikor felérték a cölöp tetejére, az odarögzített lapon, — amelyhez előbb kötéllel erősítik magukat — táncot járnak. A tánc végével szután „lerepülnek” az oszlop tetejéről, vagyis: leugranak, s míg az oszlop tetejére erősített ráma forog, az emberek a legöngyölödő kötélre ereszkednek — körbeforogva — egyre lejjebb, fejfelé

és csak az utolsó pillanatban ugranak talpra. Ugy hívják ezt az indián-szórakozást, hogy „repülőemberek tánca.”

Az aztékok leszármazottjai

Van azonban még más „különös” szokás is az indiánok között. Mexikó eldugott hegyvidékein még ma is élnek olyan indián törzsek, melyek az

aztékok híres népének egyenes leszármazottjai és nemcsak fajukat őrizték meg tisztán, hanem megtartották ősi szokásaikat is.

Mexikó egyikébként az ősi indián kultúrák lelőhelye. Itt fedezték föl a naua, mája, csorotég és csibesa népek egykori művészetének legérdekesebb maradványait. Ezek a népek a technikai haladás terén a spanyol hódítás idején (1521) a kőkorszak és fémkorszak határán állottak, de szerzőmaik, palotáik, ruháik, sőt eszközeik díszítésénél magas művészi fokot értek el.

E kezdetleges kultúrájú indián törzsek közé tartozik a Taraska-indián törzs is, amelynek tagjai ma is fatörzslől vajújt „kanuban” indulnak halászatra, különös formájú, festőien szép hálóikkal, amellyel a legfürgőbb halakat is könnyen fogják meg.

A nagyrészt ismeretlen vidékeken élő mexikói indiánokról most nagyszabású kultúrfilm készül. Ebből mutatunk be két érdekes felvételt.

Százéves a süket-vak gyermekek iskolája

Az amerikai Massachusetts államban működik száz év óta a világhírű Perkins-intézet, a süket-vak gyermekek iskolája. Azt az általános nézetet, hogy süket-vak gyermekek nevelése és tanítása lehetetlen vállalkozás, a Perkins-intézet száz éves múltja és eredményei megcáfolták. Süket és egyben vak gyermek sokkal kevesebb van, mint süketnéma. A Perkins-intézet száz év alatt 22 teljesen süket és vak gyermeket nevelt és tanított meg beszélni. A Perkins-intézet 1837-ben nyílt meg és első tanítványa Bridgman Laura volt. 1935-ig az intézetet huszonkét süket-vak látogatta.

Hogyan tanítják a süket-vak gyermekeket? Óriási türelem és fáradhatatlan lelkesedés kell ahhoz a nehéz munkához, amelynek eredményei csak évek múlva mutatkoznak. Bridgman Laura esetében úgy jártak el, hogy a mindennapi életben használatos tárgyra kemény papírost ragasztottak, melyen domború betűkkel az illető tárgy neve állott, úgyhogy a süket-vak a betűket kézzel megtapogathatta. Bridgmann Laura kezébe is adták. Ilyen domborúbetűs kemény papírost és hála a türelmes tanítások, a lány lassanként rájött a tárgyra ragasztott és a kezében levő kemény papíros közötti hasonlatosságra. A nevelés második fázisa volt, a lányt megtanítani arra, hogy az asztalon fekvő és kemény papírossal el nem látott tárgyat a megfelelő, azaz a tárgy nevét feltüntető papírossal lássa el. Erre a célra leginkább kulcsot, kanalat, könyvet választottak. Azután egy szónak betűit — például könyv — szétvágták és a lánynak a szétvágtott betűkből azt a szót kellett összeraknia, amely az illető tárgyhoz tartozott. Ezt a gyakorlatot heteken át a legnagyobb türelemmel folytatták, míg végre elérkezett a nagy pillanat Bridgman Laura életében, vagyis amikor a lány megértette, hogy olyan eszközzel rendelkezik, amelynek révén jelekkel kifejezheti gondolatait. A világhírű süket és vak Keller Helén szintén a Perkins-féle in-

tézet módszerei szerint tanult. Anyja Dickens „Notes on America” című könyvében hallott először a Perkins-intézetről és azonnal érintkezésbe lépett vele. Az intézet Anne Sullivant, az intézet egyik végzett növendékét küldte Alabamába, Keller Helen tanítójaként. A Perkins-intézet módszere Keller Helénnél esodát művelt.

A süket-vak gyermekek nem némák. Nem azért nem beszélnek, mert arra képtelenek, hanem azért, mert hiányzik nekik — süketiségük folytán — a beszéd utánzásának képessége. A süket-vak gyermekek úgy tanítják beszélni, hogy a gyermek a tanító szájába helyezi hüvelykujját, hogy ezáltal az ajkak mozgását észrevehesse. Többi ujjai a tanító gégejét tapogatják, hogy a gégefő hullámzását érezze. A gyermek csak akkor érti meg a beszédet, ha megtanulta, hogy bizonyos szájmogásokat és gégefőhullámzásokat bizonyos tárgyakkal összekössön.

Később ezt a módszert tökéletesítették és így született meg az elektromos hangstranszformátor. A Perkins-intézet jelenleg új készülékekkel kísérletezik, amelyet egyelőre még titokban tartanak. Elektromos készülékről van szó, amely a hangot a csontont át vezetni úgy, hogy a gyermek agyában hallási központ képződhet. Ez a készülék nemcsak a hangot vezeti tovább, hanem a hang erősségét és változásait. A rádióba is be lehet kapcsolni, miáltal a süket-vak gyermekek a technika ezt a vívmányát is élvezhetik.

Regény ujdonságok:

Gagy: A kiválasztottak, kötve . . . 173 léd
Tóth: Pénztár 9—2-ig, kötve . . . 202 „
Foster: Amerika álma, füzve . . . 148 „
Kenneth: Északnyugati átjáró I, II.
füzve . . . 287 „

A Magyar Népközösség bánsági központi és szak- osztályi vezetősége

Temesvár, Sajtó. utd. A Bánsági Magyar Népközösség végrehajtóbizottsága megalakította a bánsági tagozat központi és szakosztályi vezetőségét. A kijelölt vezetőség addig marad a bánsági tagozat élén, amíg lehetséges lesz szabályszerű választások alapján az egyes helyi tagozatok megalakulása s azután, alulról felfelé, a megyei, illetőleg bánsági vezetőség megválasztása.

A Romániai Magyar Népközösség bánsági tagozatának ideiglenes központi vezetősége ezek szerint a következők:

Elnök: dr. Kakuk János, alelnökök: Martzy Mihály, Szappanos Gyula, dr. Szathmáry Lajos. Főtktkár: dr. Páll György, tktkár: Dominits László. Ügyész: dr. Gyulay János, ügyészhelyettes: dr. Oberst Zoltán.

I. Kulturális szakosztály:

Elnök: Martzy Mihály, helyettes: Arató Andor (Lugos), tktkár: Rohrer Károly.

1. Iskolaügyi szakosztály:

Vezető: dr. Kun Ferenc, helyettes: Keresztes József (Resica), tktkár: Aurori Sándor, szakelőadók: P. Tóth Lajos, dr. Rajka Géza, Sájermann Ferenc. Tagok: Bogma Miklós, György Szilveszter, Hollinger Péter, Oberst József, Rohrer Károly, Teleki Endre, dr. Kakuk Jánosné, Szappanos Gyuláné, Soós Lajos (Lugos).

2. Iskolán kívüli népművelés, szórányügy, kulturgyletek, dalárdák, műkedvelés szakosztályja:

Vezető: Fodor József, helyettes: Horváth Antal, tktkár: Ludvig Tibor, szakelőadók: Schronk Vilma, Szegő Ferenc, tagok: dr. Risztics György, id. Kubán Endre, Jancsó Károly, Horváth Alajos (Nagyszentmiklós), Nits István (Fratélia), Molnár Károly prédikátor, Reichardt Alajos, Fall Eiza, Obornik Etel, Lukács Jenő.

3. Színház, irodalom, tudomány, művészet szakosztályja:

Vezető: Debreczeni István, helyettes: dr. Puhala Sándor, tktkár: Schiff Béla, tagok: dr. Vuchetich Endre, Braun Dezső, Jögrné Draskóczy Irma, dr. Uhlyárik Béla, Zöld Zoltán, Nemes Elemér, Argay György, dr. Kun Ferencné, Roch K. Géza, Gyenge Lajos (Lugos).

II. Gazdasági szakosztály:

Elnök: Szappanos Gyula, helyettesek: Takács Kálmán, Tóth Sándor, tktkár: dr. Oberst Zoltán.

1. Mezőgazdasági szakosztály (Földművelés, állattenyésztés, háziipar, terményértékesítés):

Vezető: Szekeres Kálmán (Csene), helyettes: Dadányi György, tktkár: Meggyesy István, tagok: Demkó Géza, dr. Aczél Oszkár, Velicsek Gusztáv, Keltz Simon, dr. Gyertyánffy László, Fülöp Ferenc (Ujmosnica), Bakos János (Bodófalva), Tornyai József (Gizellafalva), Fekete György (Magyarszentmárton), Talpai János (Ótelek), Lakos Bálint (Gyárvarosi szőlők), Ungor István (Végvár), Vass Sándor és Mágori Lajos (Ujszentés).

2. Ipar, kereskedelem, tanonc és munkásügy, munkaközvetítés szakosztályja:

Vezető: Szappanos Gyula, helyettes: Dóczy Árpád és Ördög János, tktkár: ifj. Szappanos Gyula, tagok: Tóth Sándor, dr. Veterény Viktor, Lőrincz István, Kovács István, Gazda József, Nagy Mátyás, Szántó László, Kocsi Rezső, Fillich Rezső, Forgács Mátyás, Heller István mérnök, Somogyi Károly, Welzer Viktor, Takács Lajos, Dudás Mihály (Orsova), Fejér Lajos (Resica), Csorba Tibamér (Lugos), Szanyi Mihály (Vöröscsárda), Csapó Sándor (Munkástelep), Sötér Ferenc, Kovács János, Czeglédi András Turul-gyári munkások, Friedlein Pál Flit-gyári munkás, Rédenstein Tibor, Nagy Károly, Szathmáry László, dr. Németh József, Décsi László, Péter János országgyűlési képviselő, dr. Szathmáry Béla, Troján József (Lugos), Csontos Gyula (Lugos).

3. Szövetkezeti szakosztály:

Vezető: dr. Oberst Zoltán, helyettes: Tóth Béni, tktkár: Bicsky István, tagok: Schikhszoffer János, dr. Koszó János, Patyi Péter, Muszták Imre, Varga Imre, Szilágyi Dezső, Baschant József, Szántó Lászlóné, Ördög János.

III. Társadalmi szakosztály:

Elnök: dr. Szathmáry Lajos, helyettes: dr. Telegdy Nándor, tktkár: Dominits László.

1. Szomszédságok szakosztályja:

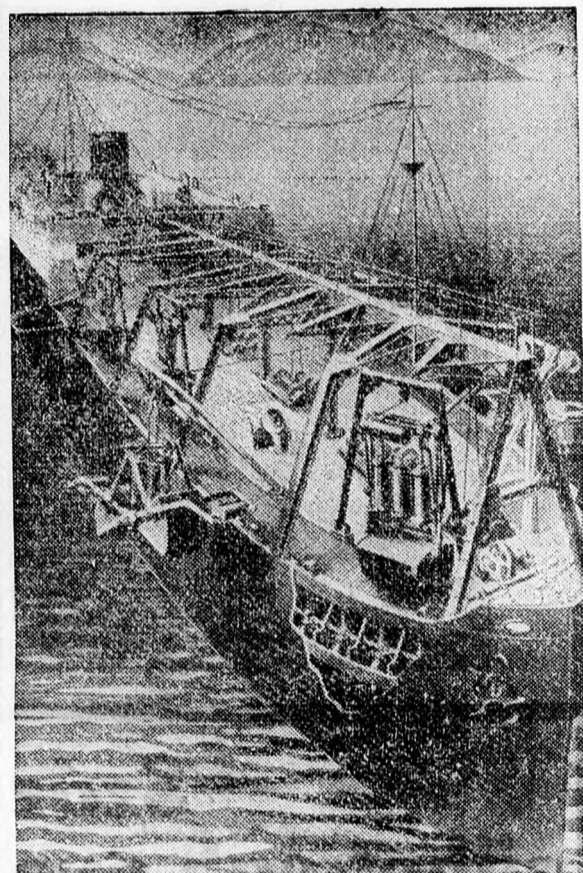
Vezető: Molnár Károly mérnök, helyettes: Városi Kálmán, tktkár: Árvay Rezső, tagok: Nagy Vince, Lőrinc Elek, Kméhl Ernő, Bacsó Béla, Nüszl Aladár, Mesterházy Nagy Gyula, Klemens József, Welter Sándor, Friedlein Pál, dr. Stumppoll Rezső, Valkai György (Végvár), Rác János (Ujszentés), Marosi Antal (Giroda), Ubornyai János

Arany... arany!

A legnagyobb aranyelőhely Dél-Afrikában van

Érdekes és nem mindennapi kísérlettel foglalkozik egy amerikai mérnök: olyan kotróhajót épített, amelyikkel Alaszka akárcsak hajózni, hogy ott a part mentén, a víz alatt leülepedett aranyat kiassa. Alaszkanak tudvalevőleg jelentékeny aranybányászata van s az amerikai mérnök föltevése, hogy a part közelében nagymennyiségű arany heverhet a víz mélyén, nem látszik egészen alaptalannak. Hajóját az amerikai ügy készítette, hogy a kotrókészüléket a sekélyebb vízbe is le lehessen engedni.

Az arany után való kutatásnak csak ez a módja újszerű, maga az arany-láz ősrégi, s évezredek sötét mélyéből ered. A nemes fémek legérték-

sebbe azonban csak lassan került a világ érdeklődésének színpadára, igaz, hogy azóta semmit sem veszített becsebből, nem éregetett meg és senki sem tudta csillogó szépségét megtörni.

Az első korok primitív embere talán éppen úgy félreugrta a sárgásan fénylő szemcséket, mint Robinson Crusoe a lakatlan szigeten talált aranytömböt. Mire is kellett volna neki? Egész életmódjára ebből csúcsosodott ki, hogy erős kobaltjával védekezze az ősellátok ellen és megszerezze a mindennapi élelmet a maga s családja számára. A barlangi lakos elé edatehették volna az egész föld aranykészletét, a szempillája sem rezdült volna meg. Egyelőre még csak a vasnál tartott. Honnan is gondolhatta volna, hogy évezredek múlva árfolyama, óriási értéke lesz a folyók medrében csillogó valaminek, amely virágzása teljében vándorolni fog a bankházak és a — zálogházak pánccskamrái között!

Az arany azonban ragyogásra, hódolatra vágyott. Tehát elindult...

A történelemelőtti időkben

India volt a termőhelye, az ókorban pedig a dél-afrikai Rhodézia. Itt már jelentős aranytömegeket bányásztak a kiásott kvarcból, amelyet malmokban felőröltek, azután kimoszták belőle a nemes fémeket. Zsírkőből készült mintákba olvasztották az így

(Ujgiroda), Fekete Imre (Fratélia), Móczár László (Besseney-telep), Berta Mátyás (Majláthfalva), Rónai István (Oravica), dr. Follért Gyula (Vinga), Oexel-Rónay Mihály, dr. Litek Ákos, Stíft Kálmán (Lugos).

2. Ifjúsági és sportszakosztály:

Vezető: Péter János képviselő, helyettes: Dominits László, tktkár: Hrivnyák Zoltán, sporttanácsadók: Vajda Ernő, Péter László, tagok: Fodor József, Fráter László, Schmidthauer Ferenc, Csontos Andor, Bolyhos Mihály, Böhm Rezső, dr. Oberst Zoltán, Magyar László, dr. Udvardy László

Kotróhajóval az arany után

nyert aranyat és az ókori kereskedelem gócpontjaiba: Egyiptomba, Palesztinába, Phöniciába, Görögországba szállították.

Az arany útja gyorsan ívelt felfelé.

A phöniciáiak feltárták az ibériai félsziget — a mai Spanyolország — aranybányáit, amelyek később a rómaiak birtokába kerültek. Aki még emlékszik Titus Livius írásaira, (régén volt, amikor gimnázista korunkban görnyedve fordítottuk a latin!) az tudja, hogy sok ezer rahszolga nyűtte el nyomorúságos életét a spanyol bányákban, ahonnan évenként 10.000 kilogram arany került felszínre. Kelleit a napsugárfényű ékszer a pávaskodó római hölgyeknek és dúsgazdag uraknak!

Amikor Kolumbus felfedezi Amerikát, Perumérhetetlen kincse áramlani kezd Európába. Ott könnyű dolguk volt a telhetetlen hódítóknak: csak a már kibányászott és feldolgozott aranyat kellett összeharcsolniok. Nem sejtették akkor, hogy fél évezred múlva ez az arany riadtan fog visszafutni az Ujvilágba, félve a háború fenyegető rémétől.

Felső Kalifornia eseregdező patakjai évszázadokon át mosták a nemes fémeket a Sierra Nevada hegláncaiból, mire az „aranyláz” örültjei rübkantak. Egy szegény telepes, Marshall, fűrészmalomát akarta bővíteni 1848-ban az Amerikanos-folyó partján s a víz medrét kiszélesítette, hogy a malom kerekjei jobban foroghassanak. Verejtékes munkával ásott, ásott a folyó medrében, amikor csillogó rögök villantak szeme elé.

— Arany!... Arany!... — rémült hallatlan szerencséjére Marshall, mert a több unciás (egy uncia 31 gramm) rögöket mégcsak ki sem kellett mosni: a víz már minden munkát elvégzett. A malmos egyik perceről a másikra hallatlan vagyon ura lett.

Tízezrével rohanták meg a gazdag aranyvidéket a kalandorok, aranyásók és a gyors meggazdagodásra vágyó szegények, akik aztán ezrelék pusztultak el egymás gyilkos kezétől, a kegyetlenül kemény munkában és a hirtelen szerzett kincs nyelme örületében. Pár este elitták, elkártyázták azt, amit hónapok és évek küzdelmeivel, szinte tíz körömmel kapartak ki a földből.

A legnagyobb aranytermő hely a délafrikai Transvaal,

ahol a witwatersrandi bányák hozama 1898-ban 140.000 kg-ot ért el. Aranyrekord! Az akkori kezdetleges bányászati módszerek mellett ez az eredmény valóban az is volt.

Ma már könnyebben megy a munka.

A föld méhében dolgozó munkások modern fűrőgéppel lazítják meg és bányásszák ki az aranyat magában rejtő földet, vagy ércet. Csillék hosszú sora viszi napvilágra a kiásott tömböket, amelyeket apróra zúznak szét. Ez az anyag finom szitákon keresztül ömlik rá higanyal bevont rézlemezekre és 300 tonna befogadására alkalmas, óriási kádba kerül. Itt kétszázalékos ciankálium oldattal keveredik és ebben áll egy hétig, mialatt a különféle anyagokból a vegyszer „kimarja” az aranyat.

A lúgot lecsapolják, a maradék ciánt cink hozzáadásával kivonják az egyre kevesbedő mennyiségből, míg végre, sok-sok eljárás után az apró szemecskében nem marad más, mint a — szinarany. Ezt még össze kell olvasztani és csak azután lehet belőle ékszer, arany pénz, vagy csak aranyrúd, amiről azt szokták mondani, hogy aranyalap.

Erdély is gazdag aranyvidékben. Nagybányán, Felsőbányán, Abrudbányán és a Brád vidékén vannak jelentékeny aranybányák, ahol a termelés ma is teljes üzemmel folyik.

... Az arany évezredekkel ezelőtt elindult, hogy világokat és népeket tegyen gazdaggá, — vagy ellenségé. Vajjon, ha arany nem volna, mi miatt acsakodnának egymásra az emberek?

(Lugos), Losonczi János, Geröffy Jenő, dr. Györfi Dezső.

3. Jótékonyági és népegészségügyi szakosztály:

Vezető: dr. Telegdy Nándor, helyettes: dr. Simon Gyula, tktkár: dr. Györfi Dezső, tagok: Lőrincz István, Meisner István, Borsitzky Ottó, Debreczeni Istvánné, dr. Fráter Géza (Öbessenyő), dr. Litek Ákosné, dr. Litek Zoltán (Lugos), Podhorányi Irma, Kubicek Teréz, Krauser Margit, Káldi Miklósné, dr. Telegdy Nándorné, Molnár Ferencné, Toldi Andrásné, dr. Farkas László (Delta), Kormos Elemér (Lugos).

Románia Karlsbadja, ahol a cukorbaj gyógyforrása lakad

— Fürdőlevél Románszentgyörgyről —

Szerkesztő Uram!

Szeretnék a Magyar Lapok olvasói számára itteni meglátásaimról néhány sort írni, hogy néz hát ki egy még fejletlen, de nagy lehetőségekkel megáldott erdélyi alkalinás fürdő — Karlsbad után. Tavaly ilyenkor Karlsbadból írtam Önnek egy rövid levelet. Karlsbadi észleleteim mind beváltak, sőt azokon a történelmi erősen túllícitált, Tavalyi elményeim után tartózkodom attól, hogy a közönséget reálisan leírjam. Ez egészen más világ, mint a karlsbadi. Az itteni zsidók szerények, részben szegények, udvariasak. Sok a rituális külsejű lengyel típus. Az európai külsejű zsidó, kevés kivétellel, mind magyarul beszél. Nagyon sokan vannak köztük váradiek.

A közönség soraiban sok a bukaresti. Civilben járó generálisok, ezredesek, több semmitűszéki bíró, szóval elit-honorációjuk van itt. Az idén Karlsbad Regensburg felé messze van és a német márka nagyon drága.

Vízivás idején a kútak környéke megtelik sétálókkal. Sok karlsbadi bechert látok itt. A szentgyörgyi pohár hasonlít hozzájuk, az ára se kisebb, csak a finom karlsbadi porcellán hiányzik belőle. Általában semmi sem olcsóbb itt, mint Karlsbadban volt tavaly.

Vízivás után a közönség megrohanja a kis fenyves erdőt, mely elég stílusos. A karlsbadi erdőt persze Szentgyörgy sohasem érheti utól. Hegy van itt elég, de azok kopárak. Az ember aztán úgy teszi változatossá a sétáját, hogy egyszer jobbra, egyszer meg balra kerül meg az erdőt. Az erdővel határos kopár legelőkből könnyű volna nagyszerű fenyves erdőt varázsolni, úgy 40—50 év múlva. De a szentgyörgyiek nem sietnek; ide nincs messze Bukovina: Geschwind ist nur gut um Fleh zu chappen, — csak akkor kell sietni, mikor bolhát fogunk.

Hol van Románia Karlsbadja?

Románszentgyörgy község a Nagyszamos szűk völgyének egy erősen kitágult szakaszán fekszik a Szamos mindkét partján. Ebből a völgyből nyugat felé nyílik az a szűk mellékvölgyecske, melyben a torkolattól közel egy kilométernyire fekszenek a források. A források vidékén hirtelen emelkedik a völgy. Egy magasabban fekvő pavilonban van összehozva az I., II. és III. számú források vize, míg lejjebb, a fürdőház mögött foglalták össze a IV. és V. számú forrásokat. Az I. számú forrásnak rendkívül nagy a szénsav tartalma, egyébként nagyon hasonlít a biliuni, Apollinárius és giesshübli vizekhez. A IV. és V. számúakban több a calcium és rendkívül erős radiaaktív hatásúak. Orvosi szempontból nagyon hatékony gyógyvizek. Karlsbadban pohárszámra ittuk a vizeket, itt csak 50—100 grammként kezdik az adagolást, attól is gyengélkedik a legtöbb páciens. Kitűnő orvosok vezetik a kúrát, mert orvos nélkül mindenki rosszul járna a vízivással. Itt rendel Nyáron Iltu dr. váradi kórházi főorvos. A mi doktorunk Oana dr. körorvos, aki télen-nyáron itt lakik és nagyszerűen ismeri a szentgyörgyi források balneológiáját.

Az igazgatósági iroda falán hatalmas geológiai rajzokat láttam. A primár úr szíves engedelmével megnéztem ezt a felvételt és elkértem a hozzávaló geológiai leírtet is. Nagyon szép tudományos munka ez, dr. Voinegi kolozsvári egyetemi tanár véleménye. Kár, hogy nem nyomatták ki, mert a leírások érdekesek és tanulságosak. A professzor Erdély geológiájának kitűnő ismerője. Leírja a helyi közet-vihágat és a források keletkezésének körülményeit.

Erdély eme részének geológiai képében háromféle közetet talált: az ősi kristályos közetet, e fölé került az áradmányos tengerfenéklérakódás márgás rétegződése, majd a vulkáni forradalmak után kiemelkedő eruptív közet. Tessék elképzelni egy asztalponon fekvő sokrétű réteget, melyet alólról ez az eruptív forradalmi részben áttört: ezek a vulkáni eredetű hegyek, részben pedig egy alólól feltörő kúp átrepszett, aképpen, hogy itt a vulkáni magma nem tört a felszínre, de a rétegek leveleit felemelte és átszakította. Ezek most jobbra-balra egymásnak dülő ferde rétegeket alkotnak. Szent-

györgy eme réteges altalaja a középső eocen-emelétről való, mint az a nummulit-kagylókból megállapítható ama kor állatvilágából. Amikor később a vulkáni hatások folytán a tenger vize innen hátrább szorult, a források a márga-rétegek eme repedésén törtek fel. A márga-rétegek alatt ösközet és vulkáni közet fekszik; ezek zárják alólól a régi tengerfenék rétegeit. Eme vízhatlan közeten síklik az altalaja a felszíni víz, sokhelyen a Szamos vize. A forrásokat valószínűleg az erős szénsavas hatás hajtja fel; vizük hideg, 10—12 Celsius fok.

A források vegyi összetétele nagyon hasonlít Karlsbad, Vichy és a többi nagyhirű alkalinás források vizéhez. A természet eme nagy kincsét azonban ma még egészen primitív keret övezi. A régi Hébé-szálló vidékén néhány villa épült, ezek fogadják be a vendégeket egy kis részét. A többi a falusi házakba szorult. 1916-ban a vendégek száma még alig kétszáz, tavaly már 1850; az idén bizonyára jóval felül lesz 2000-en. Hogy a fürdő hatása jó, ezt igazolja, hogy a közönség évről-évre visszatér és hogy a vendégek száma erősen emelkedik.

Tökhével és szakértelemmel nagyon érdemes volna itt a rendszeres fejlődés alapvető munkáit minél előbb megvalósítani.

Fürdőfejlesztési terv nincs, csatornázó és vízvezetési terv az sincs. Mindezt a fürdő a megyei mérnöki hivataltól várja. Ezek a derék hivatalok utakat és falusi iskolákat építenek, de az urbanista műszaki szolgálat természetesen idegen mező a számukra. Ehhez nagy gyakorlat és szakismeret kell; ezek nélkül a terv megöli a fejlődés minden idegszálát. Sietni is kellene eme tervekkel, mert ha felburjánzik az építkezés, a terv elkészik.

Lokális vízvezeték csak Cinta és a Scridon villában van. Mindezek a villák nagyon tisztességes pensió-árakkal dolgoznak; 200 leiert jó napi ellátást kaphat a fürdővendég négyeszeri étkezésért. Európat járt ember nehezen marad meg hosszabb időre olyan helyen, ahol a szobájában nincs víz, nem is szólván egyéb egészségügyi berendezésekről. Több nagy és szép villa van még itt, de azokban nincs víz. A fürdőhelyen nincs jég, pedig villanyvilágítás az van. Gyerekjáték volna egy kis jéggyártó telep felállítása. Szombatonként

nincs friss kenyér, mert a szezonpék zsidó. Szép dolog az, ha mások vallásos meggyőződését tiszteltben tartjuk, de ezer fürdővendég mindennapi kenyere se kutya. Baj, hogy Beszterce kissé messze, 40 kilométernyire van, de Ó-Radnáról, mely ide csak 8 kilométer, lehetne szombatra friss kenyeret hozatni. Sok baj van az erdei buen retrókkal is. Ezek a kis illemhelyek nagyon illeltenek. Egy kis depresszió idején, vélnéd, Dániában van az egész szép kis fenyves erdő. Tözegetni kellene őket.

A helyi közlekedés elég jó. Ó-Radnáról Besztercére és vissza mindennapos autobus járatok vannak, autobus jár innen Borberekre, erre az Ó-Radna közelében fekvő szép subalpin — 750 méter magas — klimatikus gyógyhelyre, amelynek ugyancsak szénsavas alkalinás vize van. Akik láták, mind nagyon dicsérik. A vonatközlekedés azonban mizerábilis. Agyon zsufolt autómotorok járnak a vasuton és csak egy személyvonatpár közlekedik itt. Ha Kolozsváron a bucaresti gyors csak egy kicsit késik, mi fővárosi lapokat nem kapunk. Ez hetenként kétszer is megeseik. Még jó szerencse, hogy legalább a kolozsvári lapok mindennap ide érnek.

Nekem legjobban tetszik itt a köznép. Tiszta, egészséges, dolgozó, jól megtermelt, szerény és tisztességtudó az idevaló paraszt. Vasárnaponként az egész falu itt van ünneplőben a fürdő centrumában, — a források fölé épített zenepavillon tájéka, festőien szép öltözékükben. Hétköznap az asszonyok kezében mindig ott van a guzsaly és az orsó. A fürdő nagy áldás a számukra, mert minden terményüket jól értékesíthetik. Sok közöttük az öreg ember. Az erdőben mindennap látok egy agastyánt. Hány éves vagy mosule? — kérдем az ő nyelvén. — Bizony már 82. — Könnyen bírod még a hegyet öregem? Hát igen, mondja ő, nincs semmi baj. Hát Isten éltessen öregem. — Az Uristen fehéritsen meg téged, uram! (Dzeu să te albească). Ez annyit tesz, hogy az Isten engedje meg, hogy a hajad egészen fehér lehessen. Az öreg nyilván nem látta, hogy bizony már magam is közel jutottam ehhez a fehér határhoz.

Ugy látom a helyzet műszaki-gazdasági képét, hogy itt most nincs aki hatékonyan kezdeményezzen. A közigazgatási hatóságoknak kellene ebbe a kérdésbe belenyulniok. A tartományi vezetőség sokat tehetne ezen fürdőhely fejlesztése érdekében. Ma azt hallottam jól informált helyről, hogy egy angol tőkecsoportot várnak ide, amely erdőkihasználás mellett a fürdő racionális és modern kiépítését és kihasználását is tervbe vette. Az angolnak sok pénze van, de a legjobb üzletember is az egész világon. A tejfölt le fogja szedni, de bizonyos, hogy ha ez a tranzakció megvalósul, Szentgyörgy-fürdő hamarosan be lép majd Kelet-Középeurópa híreségei közé.

Isten áldja kedves Szerkesztő uram; jó egészséget kíván készséges híve

Köszeghy József.

Kiképzés céljából

Nagyarányú katonai behívások augusztus 15-re

A katonai behívásokra vonatkozólag, amelyek augusztus 15-ével kezdődőleg a tartalékos tisztek, altisztek és legénységi állománybeli katonák részére szólítják fegyverbe, kiképzés céljából, a hadügyminisztérium az alábbi hivatalos közleményt adta ki:

Katonai kiképzés céljából augusztus 15-re behívatnak a következő tartalékos tisztek, altisztek és legénységi állománybeli egyének:

1. Azok, akiknek sárga színű, sürgős behívási parancsuk van két csillaggal, A. T. 1; B. T. 1; C. S. 1; C. T. 1; D. T. 1 pecsétjelzésekkel. Ezek kötelesek a behívási parancsban feltüntetett csapattestnél és helyőrségben jelentkezni, tekintet nélkül arra, hogy ebben az évben be voltak-e már hívva, vagy sem, vagy pedig, hogy kaptak-e a bevonulásra haladékat vagy felmentvényt.

2. Hasonlóképpen kiképzésre behívatnak a ugyanezen időpontban kötelesek csapattestjeiknél jelentkezni azok is, akiknek sárga színű sürgős behívási parancsuk van három csillaggal és D. U. 1. pecsétjelzéssel.

3. Ugyancsak kiképzésre behívatnak és ugyanezen időpontban kötelesek egységüknél jelentkezni azok is, akiknek sárga színű sürgős behívási parancsuk van négy csillaggal, A. U. 1. pecsétjelzéssel.

A tartalékos tisztek, altisztek és legénység-

beli állományú egyének, a behívási parancs hátoldalán lévő utasításhoz alkalmazkodva fognak jelentkezni.

Azokat, akik nem jelentkeznek egységüknél a behívási parancsokban feltüntetett határidőn belül, a katonai törvénykönyv értelmében büntetik.

Rusznják Gyula:

FALUVÉDELEM

Amatőrökötésben 65 Lei.

Krisztus és a falu problémáit mutatja be nagy hozzáértéssel, szeretettel és segíteni akarással az elhivatott falukutató

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félfévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félfévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postafizetésként csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Továbbra is derült, meleg idő lesz, gyenge déli szél. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

TITEANU SAJTÓ- ÉS PROPAGANDA-
ÜGYI MINISZTER ELUTAZOTT LONDON-
BÓL. Londonból jelentik: Titeanu sajtó- és
propagandaügyi miniszter elhagyta Londont. A
Croydoni repülőtéren Tilea londoni román kö-
vetel bűcsúztatta el. Titeanu néhány napot Pá-
rizsban tölt s onnan visszatér az országba.

Zürichi zárlat. Párizs 11.74 fél, London 20.75,
Newyork 443 háromnyolcad, Brüsszel 75.30, Milá-
no 23.30, Amsterdám 235.60, Berlin 177.70, Prága
15.17 fél, Varsó 83.40, Belgrád 10, Bucuresti 325.

CSAK NAGYBÁNYÁN KERESZTÜL
KÖZLEKEDNEK GÉPKOCSIK MÁRAMAROS-
SZIGET FELÉ. Szatmár. Saját tud. Szerdán a
szatmári hatóságokat arról értesítették, hogy
Técső közelében leszakadt az országút hídja s
emiat a gépkocsiforgalomnak ezen a vonalon
szünetelnie kell. Ennek következtében a CFR
kocsisgépkocsikat a híd kijáratáig nem Szi-
nérváralja és Avasujváros érintésével, hanem
Nagybányán keresztül indítják Sziget felé.

* Nyugdíjas tanítók figyelmébe! A kövái ró-
mai katolikus leányegyház pályázatot hirdet
nyugdíjas kántor részére, akinek kötelessége a
római katolikus gyermekek rendszeres hitoktatása, a
felnevelésnek is énekkoltatás, a vasárnapi Isten-
tiszteltet vezetése. Javaldalma: 2 szoba konyhás
hű lakás és ca. 40 véka búza. Kellően felszerelt
pályázatok folyó hó 18-ig Parochia Rom. Cat.
Táutelec P. M. Episcopia Bihor küldendő. Szem-
élyes megjelenés, értesítés után, önköltségen
kötelező.

MÁRAMAROSSZIGETEN SZEPTEMBER 15-IG
JELENTKEZHETNEK AZ ETNIKAI ROMÁNOK
AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGI LISTÁBA VALÓ FEL-
VÉTELRE. Saját tud. Dr. Tite György polgár-
mester felhívta az etnikai románok figyelmét ar-
ra, hogy akik kiharadtak az állampolgársági lis-
tából, szeptember 15-ig jelentkezhetnek.

FRANCIA CSERKÉSZNÖK BUCURESTIBEN.
Bucurestiből jelentik: Kedden 46 tagu francia
női cserkészcsapat érkezett a fővárosba. A fran-
cia cserkésznök meg akarják ismerni az országór
intézményt s a főváros megtekintése után kirán-
dulásokat tesznek a Prahova völgyében és Buko-
vinában. Tíz napig lesznek Románia vendégei.

A kolozsvári katonai törvényszék 2500 lei
pénzbüntetésre ítélte Nagy János bedei reformá-
tus lelkészét. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári
katonai törvényszék szerdán délután tárgyalta
Nagy János bedei (Maros megye) református
lelkész ügyét. Nagy János református tiszteletes,
a vádirat szerint, az elmúlt őszön dr. Nagy Mi-
hály budapesti ügyvéd által egy gyűjtőívet akart
átjuttatni Magyarországra, amelyben iskolája és
temploma javára kért adományokat. A gyűjtő-
ívet Horváth Mihály gondnok és Balogh János
tanító is aláírták. A tárgyaláson a lelkész elad-
ta, hogy Nagy Mihály dr. budapesti ügyvéd az
őz folyamán látogatásba érkezett haza falujába.
Mivel egy a templomot, mint az iskolát roskado-
zó állapotban találta, arra bízta a papot, hogy
bocsásson ki egy gyűjtőívet, amellyel 6 majd ha-
ráti körben gyűjtené fog. A budapesti ügyvédnél
a borsai határállomáson megtalálták a gyűjtő-
ívet. A pap ellen erre eljárást indítottak. A vé-
delmet Bartha Ignác dr. ügyvéd és Ghiurbhiu Já-
nos dr. látta el. Minidketten védeucük felmenté-
sét kérték, míg az ügyész súlyos büntetést kért.
A katonai törvényszék végül is 2500 lei pénzbün-
tetésre ítélte Nagy János református lelkészét.

A nagyváradai mozgókép- színházak műsora:

APOLLÓ: HALLÓ HAWAY.

CORSÓ: BÜNÖS VAGYOK!

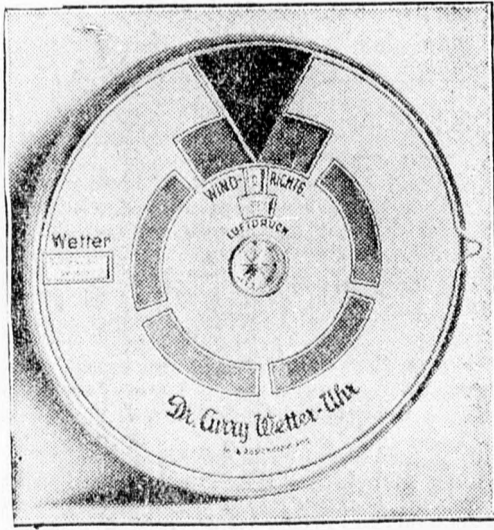
DORIAN: UJVILÁG HAJNALÁN.

Augusztusban is érvényben maradnak Ko-
lozsváron a júliusi maximális árak. Kolozsvárról
jelentik: A városi tanács ármegállapító bizottsá-
gának előterjesztésére Bornemisa Sebastian dr.
polgármester megállapította, hogy az elsőrendű
élelmiszerek árai az elmúlt hónapban lényegesen
nem változtak s ezért augusztusra a júliusi
maximális árakat tartotta fenn. A lisztkereske-
dők, malomtulajdonosok és pékek a gabonaárak
emelkedésére való hivatkozással ugyan kérték a
liszt- és kenyérrárak emelését, de Bornemisa dr.
polgármester a kérést nem teljesítette.

RÁDIÓMISE A BETEGEKÉRT. Érde-
kes küldöttség jelt meg Mandel francia
postaügyi miniszter előtt. A küldöttség, mely
a párizsi Katolikus Akció tagjaiból állott,
abik között Paul Claudel is részt vett, 9000
kérvényt nyjtott át a miniszternek, melyeket
mind francia betegek írtak. A kérelmük az,
hogy a miniszter tegye lehetővé, hogy a rá-
dió minden vasárnap misét is közvetítsen
azok számára, akik évekig az ágyhoz vannak
kötve, hogy így a betegek legalább a rádió
hullámain keresztül kapcsolatukat az Egy-
ház szertartásaival és liturgiájával megtar-
thassák. A miniszter kijelentette, hogy ő is,
a miniszterelnök is a gondolattal egyetért
s a kérelmet honorálni akarja, csupán a mód-
ról kell gondoskodni, hogy a betegek kívánsá-
gának teljesítése minden francia polgár szá-
mára elfogadható legyen. A kérelem telje-
sítése esetén a mise közvetítésében az összes
francia leadóállomások résztvennének.

Gépkocsiszerencsétlenség Szatmár város szí-
vében. Szatmár. Saját tud. Szerdán délelőtt súlyos
gépkocsiszerencsétlenség történt Szatmár város
főterén, a római katolikus székesegyházzal szem-
ben. A városi személyforgalmat lebonyolító Ber-
kovics-cég egyik felséggépkocsija az állomásról
a főtéren megálló térséget tartott. A hetivásár forgal-
mában a gép csak nehezen haladhatott előre. A
székesegyház előtt a gyalogjáróról egy idősebb
asszony lépett az útra. A gépkocsi vezetője túl-
költ, majd fékezett, de a szerencsétlenséget nem
akadályozhatta meg. Az ismeretlen asszony a ke-
rekek alá került és súlyos sérüléseket szenvedett.
Kórházba szállították, ahol kezelés alá vet-
ték. Az ismeretlen asszonyt egyelőre nem lehet-
ett kihallgatni, így a nevét sem tudják.

Lefejezte a vonat az Andrányi és fia cég szol-
gáját. Nagyvárad. Saját tud. Megdőbentő öngyil-
kosság történt tegnap este hét és nyolc óra kö-
zött, Nagyvárad és Biharpuszta között, a vasúti
pályatesten Sárközi Sándor, a nagyvárad Andrá-
nyi Károly és fia cég szolgája, a vonat elé vetet-
te magát, amely lefejezte. Stan Gheorghe Rosco-
van Cornél vasutasok találtak rá Sárközi Sán-
dor holttestére, azonnal értesítették a vasúti
rendőrség főnökét, Sárközi Sándor zsebeit az
igazoló iratain kívül semmit sem találtak. Sár-
közi Sándor 42 éves volt és tíz éve állott az And-
rányi Károly és fia cég szolgálatában, mint óra-
bérés munkás. Két héttel ezelőtt eladta a Marton
Manó-utca 1. számú házat, amelyben az öngyil-
kosság napjaig is lakott. A házért kapott pénz
egyrészét elitta és öngyilkosságát a következmé-
nyektől való félelmében követte el. Sárközinek az
elő feleségétől (aki nyolc év előtt halt meg) öt
gyermek van. Az ügyben az ügyészség is vizsgá-
latot indított.

Érdekes kémiai „világóra”

Dr. Curry Manfred, müncheni fizikus és időjárás-
szakértő a lehetőségig pontos időjárásjelző készü-
léket készített, amely a szél irányát és a levegő
párateltségét is mutatja s pontosan jelzi 8-15
órával előbb az időjárást. Repülőek számára igen
fontos készülék

LEBOMBAZTAK A JERUZSALEMI ANGOL
RÁDIÓT. Jeruzsálemből jelentik: Szerdán az an-
gol szolgálatban álló jeruzsálemi rádióállomás el-
len merényletet követtek el. Az adóállomás épü-
letében három robbanás történt és súlyos káro-
kat okozott. Öt ember megsebesült; köztük az an-
gol bementő és két arab alkalmazott is. A rádió-
állomás működése szünetel.

ITELETIDŐ TOMBOLT STOCKHOLM-
BAN. Stockholmból jelentik: A város felett ha-
talmos vihar vonult át, amely 20 percen keresz-
tül minden forgalmat megbénított. Számos
épület súlyosan megrongálódott, a járókelők,
főképpen pedig a kerékpározók közül nagy-
számban sérüléseket szenvedtek.

Uj telefon
számunk: **RUDOLF MOSSE**
31-35 hirdetőiroda oradeai fiókja
B-dul Regele Ferdinand 13.

Hagymáz-kölcsönt bocsátanak ki London
egyik kerületében. Londonból jelentik: A városi
penzügyek történetében példátlan műveletet ha-
tározott el Croydon londoni kerület, amely 150
ezer fontnyi „hagymáz-kölcsönt” bocsát ki 280
kártérítési követelés fedezésére. A követeléseket a
kerületben pusztító hagymázjárvány beteg, il-
letve családjai emelték a tanács ellen kötelesség-
mulasztás és gondatlanság címén, miután a ra-
gályt a vízvezeték megfertőzése okozta.

A GONCOURT-DIJAS ROGER VERCEL KA-
LANDJA AACHENBEN. Párizsból jelentik: Roger
Vercel, ismert francia író Németországba utazott
feleségével. Az író hétfőn este Aachenben, amint
régie épületeket fényképezett le, letartóztatták.
Kedden reggel, miután a felvételeket előhívták és
megállapították, hogy azok teljesen barátságos jel-
legűek, az író szabadlábra helyezték.

HATVAN FÜLDMUNKÁST ELRAGADOTT A
PRUT VIZE. Botocaniból jelentik: Tegnap este
hatvan mezőgazdasági munkás és munkásnő át
akart gázolni a Pruton, hogy megrovidítsák utja-
kat hazafelé. A víz sodra azonban magával ra-
gadta őket és valamennyien kétségbeesett harcot
vívtak az árral. A közeli cukorgyárból siettek a
szerencsétlenek segítségére s csónakokkal, köte-
lekkel sikerült is nagy részüket megmenteni. Há-
rom fiatal munkásnő azonban a vízbe fullt.

1300 MILLIÓ DOLLÁR A KÜLFÖLDI
ÁLLAMOK ARANYKÉSZLETE AMERI-
KÁBAN. Newyorkból jelentik: A Federal
Reserve Bank legutóbbi jelentése arról szá-
mol be, hogy az Egyesült Államok arany-
készletének szaporulata a külföldi tőkék
beáramlásával július hónapban 170 millió
dollárral szaporodott. Ezzel a külföldi álla-
mok aranykészlete, amely jelenleg az Egye-
sült Államokban van, 1300 millió dollárra
emelkedett.

Növelik a Szatmári közlekedő személyszállí-
tó repülőgépek számát. Saját tud. Egy hónappal
előtt kapcsolódott be Szatmár az országos re-
pülőforgalomba. A jelenlegi rendszer szerint
azonban csak hetenként háromszor, és pedig hét-
főn, szerdán és pénteken indul repülőgép Ko-
lozsvár, illetve Bucuresti felé, ahonnan kedden,
csütörtökön és szombaton hoznak Szatmárra
utazókat. A gépben a pilótán és a rádióisténen
kívül csak hat személy fér el, tehát hetenként
mindössze tizenhét utast szállíthatnak el re-
pülőgépen Szatmárról. A LARES légitársaság
társaaság a járatok megindításánál arra számi-
tott, hogy ebben az évben ráfizetéssel bonyolítja
le a személyforgalmat. A közönség azonban olyan
nagy érdeklődést tanusít a repülőjáratok iránt,
hogy a szatmári légitársaság parancsnoksága a na-
ponkénti járatok bevezetésére tett előterjesztést.
A bucaresti központ minden biztonnal elfogadja
a szatmári parancsnokság javaslatát.

Temetés. Öv. Halász Pálné szül. Tóth Má-
ria 69 éves korában Nagyváradon meghalt. Teme-
tése tegnap délután volt. (Erdélyi „Concordia”)

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Pénteken a következő nagyváradai gyógyszer-
árak tartanak szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1, (Dr. Med-
vity). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand
No. 2. (Pacala)

Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon
17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Bisericei No. 1, Valence,
Temploultár, (Hegedüs.)

Harminc hektár területen folynak az ősi Abritus-vár ásatásainak munkálatai

Bucurestiből jelentik: Nagy erővel folynak a Dobruzsai Abritus nevű római erőd ásatási munkálatai. Az ősi erődítmény több mint 30 hektár területű, rendkívül erős falakkal, 32 toronnyal, három sáncvezetettel. Az egész erődítmény rendszer ma fennsík képét nyújtja, amely a Caliacra-megyei Camilarul és Aptaat községek környékét uralja. Az ásatási munkálatokban, amelyeknek ünnepélyes felavatása, mint közöltük, vasárnap volt, 140 katonai előképzős ifjú is részt vesz.

Gépköcsi és motorkerékpár karambolja. Aradról jelentik: A Közművelődési palota felől teljes sebességgel jött a városháza felé a 342-es számú motorkerékpár. Ugyanebben az időben ért a helyszínre az 1-es számú társasgépköcsi, melyet Pataki Ferenc vezetett. A motorkerékpáron ülő Drig Ioan őrmester a térre kikanyarodva, nem vette észre az autót és teljes erejével behajtott a gépkocsiba. Az összeütközés oly heves volt, hogy úgy ő, mint a még motorkerékpáron ülő Florut Romulus altiszt is az úttestre zuhantak. A sebesülteket sulyos állapotban szállították a kórházba. A motorkerékpár a karambol következtében pozdorjává tört. A gépkocsinak nem esett komolyabb baja. A vizsgálat az ügyben megindult.

MEGSZÜNTETTE A VASUT AZ ÖTVENSZÁZALÉKOS ZÖLDSZÍNŰ VASUTI BÉRLETET. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy megemlíti azokat az 50 százalékos vasuti kedvezményre jogosító zöldszínű bérleteket, amelyek magáncélokra, fizetés ellenében eddig valamennyi tisztviselő meglapathott. A jövőben csak az a tisztviselő kaphat 50 százalékos kedvezményre jogosító vasuti bérletet, aki hivatalos ügyben utazik. Ezeknek a bérleteknek színe fehér lesz.

Villámcsapás által okozott nagy tűzvész pusztított Nándorhegyen. Nándorhegyről jelentik: A napokban Nándorhegyen és a Bisztravölgyében hatalmas vihar volt dörgéssel és elektromos kísérésekkel. A villám a legelőn levő állatok közül többet megölt, a szélvihar pedig mindenütt igen nagy károkat okozott. Villám csapódott be a nándorhegyi Vasművek területén az egyik villába is, melyben Brosteanu és Farcas főosztályosok laktak. A villám felgyújtotta a háztetőt és a lakást. A tűz gyorsan terjedt tovább. A tűz eloltásával először a gyári tűzoltóság és a közlegény önkéntes tűzoltósága próbálkozott meg Fuhrmann Vilmos igazgató és dr. Calianu betegsegélyezői orvos, valamint Holló önkéntes tűzoltóparancsnok irányításával. Közben azonban értesítették a karánsebesi katonai tűzoltóságot is, mely a 25 kilométeres utat 28 perc alatt megtéve, szintén azonnal hozzájárult az oltáshoz és másfél óra erőfeszítés után sikerült is a tüzet eloltani. A két főhivatalnok lakásberendezésének nagy részét sikerült kimenteni. A gyár kára 750 ezer lei, amely biztosítás révén nagyrészt megtérül.

EMBERI CSONTVÁZAKAT TALÁLTAK CONSTANTÁ EGYIK FŐUTCAJÁN EGY HÁZ ÉPÍTÉSÉNÉL. Constanta. A város egyik főbb utcájában egy ház építésénél a munkás csákányok emberi csontokat vetettek fel. A hatóságok közbelépésére ásní kezdtek az egész telken s számos emberi csontvázkerült napvilágra. A vizsgálat megindult, nincs-e büntény a lelet hátterében.

Selyem és szacharincsempézeket tartóztattak le a constantai állomáson. Constantából jelentik: A constantai állomáson tartóztatták Raicu Stan és Moise Gruparu bucaresti lakosokat. Csomagjaik átvizsgálásánál négy vég darab angol cigarettát, szacharint és néhány ezer darab angol cigarettát találtak náluk. Kiderült, hogy a csempészarut tengerészektől vették és bucaresti kereskedőknek szállították. Mindkettőjüket letartóztatták.

TURISZTIKA

A Sasok turista egyesülete folyó évi augusztus hó 6-án reggel fél 7 óraj indulással kirándulást rendez Feketeerdőre. Kirándulás a savanyúvíz forráshoz, Strandolás, Könnyű túra, Kellemes weekend kirándulás. Részvételi díj 80-95 lei. Jelentkezést elfogad délután 6-8 óra között az egyesület irodája, Nagyváradon, Dr. Aurel Lazar-utca 14. szám, továbbá Mocsáry Sándor irógépüzlete, Bdul Regele Ferdinand és Gyenge István ékszerész, Alexandri-utca 12. szám.

Ha az utitárs beszélni kezd...

Nyári pihenőre Erdélybe jönnek a svájciak

Egy svájci úr szerint az egész svájci nemzet fegyverben áll és kész az ország védelmére

Román szó ütötte meg a fületem a budapesti Keleti Pályaudvaron, mikor tájékozódni kezdtem az éjszakai gyors vasuti kocsijai között, melyiken utazhatok átszállás nélkül Erdélybe. Jókendő fiatallembre könyökölt ki az egyik ablakból s élénken beszélgetett egy idősebb úrral, aki lent állt a peronon. A fiatallembre diák volt, Párizsból jött a tanév befejeztével és Bucurestibe utazott.

— No, gondoltam, nem is kell keresgélnem tovább. Ez a kocsi biztosan elvisz engem Váradig.

Rengeteg utas volt. Minden fülke ajtajában barátságosan arcú urak és hölgyek adták tudtomra német és francia nyelven, hogy nincs több hely. Bőröndök és modern útizsákok tornyosultak mindenütt a poggyászhálóknak, csupa messziről érkezett utasok zsúfolódtak itt, akik előtt hosszú út állt még. Sehoh se találtam magyar utast, ami szokatlan ilyenkor, nyári időben, mikor Erdély hegyei, üde levegője, pompás fürdői seregétől szokták Romániába csábítani a magyarországiakat. Mégsem lepott meg ez: nem annyira a nemzetközi helyzet miatt, ami végeredményben nem annyira aggasztó, hogy gátat vessen az erdélyi tájak felkeresésének, hanem mert volt alkalmam tapasztalni néhány naps magyarországi tartózkodásom alatt, hogy ott az idén joggára a Felvidéket, de különösen a Kárpátalját vették fel nyaralási terveikbe az emberek. Mindenki a Ruténföld torkéjét bön-gészi, odainduló társas kirándulásokhoz csatlakozik, szobát foglal Rahón, Gyertyánligeten vagy más fürdő- és üdülőhelyeken s a Tisza felső folyása felé rohogó vonatok új érdekességek felfedezésére, régi emlékek felelevenítésére igyekvő utasokkal vannak tele. Éppen a Keleti Pályaudvar várótermében találkoztam ezen az estén egy régi kedves barátommal, aki ember emlékezet óta minden nyarat a háromszékmezei Császfürdőn töltötte, s minden évben már karácsonykor lefoglalta kedvenc szobáját az elkövetkező nyaralásra, valóságos kultusz üzött ebből a nyugalmas kis fürdőhelyből és szinte életélményévé vált, hogy minden évben két hónapot barangoljon a híres „Büddövidéken.”

— Hurrá — üdvözöltem örömmel — együtt utazunk? ... Ugy-e Erdélybe készülsz?

— Nem — felelte s mégosak nem is esendült meg szomorúság a hargjában a lemondás miatt —, nem, az idén Kárpátaljára készülsz. Divat ez most nálunk, sőt ennél is több. Tömeglelkiség. S ez alól én se tudom kivonni magam.

Mondom, csupa idegen utassal volt tele a kocsis, nagyon elhelyezkedtek az üléseken s mint ez ilyenkor, az éjszakai pihenés előkészítésékor rendszerint történni szokott, bétéfjű sárkányok elszántságával őrizték a fülkét újabb betolakodó térhódítása ellen. A bucarestii diákot kérdeztem meg, volna-e még legalább annyi hely a fülkében, hogy bőröndömet betehessem. Rendkívül megörült a román megszólításnak s mindjárt nagyon szívélyesen betessékelt, mondván, hogy igenis van hely, ő illetékes ennek megállapítására. hiszen Párizstól ebben a fülkében utazik.

— Csak éppen a bőröndöt lesz nehéz felrakni — mentegetőzött —, mert nézze kérem, ez a rengeteg podgyász köröskörül majdnem mind az enyém.

Ezt rögtön megerősítették a fülke németajkú utasai is, méltatlankodtak is egy keveset, de a diák — francia nyelven — annyi fiatalos közvetlenséggel magyarázta, hogy egy teljes esztendőre kellett holmit vinni magával, s több mázsa könyvet, tenger tudományt hozott Párizsból. — hogy mindnyájan belenyugodtunk a román fiatallembre máhainvázójába és mikor a kalauz felesővélva vizsgálta a poggyásztartó hálók túlterheltségét, még magunk igyekeztünk védelmére kelni.

A diák a magyar államvasutak kedvezményes jegyigazolványát mutatta a kalauznak.

— Hogyan? — kérdeztem —, jutányosan utazik Magyarországon?

A fiatallembre mosolygott.

— Minden országban megkaptam a kedvezményes vasuti jegyet, csupán Franciaországban nem,

ahová a pénzem vittem... Ilyen fukarak a franciák.

Aztán a német utasokkal elegyedtem szóba. Velem szemben egy idős házaspár ült, akik svájci jelvényeket viseltek s odébb, az ablak mellett, nagy, szőke német olvasta a Deutsche Allgemeine Zeitungot.

— Hova méltóztatnak utazni, — kérdeztem az ősz szakállas urat, akiben a német professzor típusára véltem ráismerni.

— Erdélybe — felelte. — Ott szoktam nyaralni. Remek tájai vannak.

Elámultam.

— Ön Svájcól jön Erdélybe szép vidékekért?

— Erdély gyönyörű — felelte komolyan —, svájci szemmel nézve is... Minden évben más és más vidéket barangolom be, s különösen a Székelyföldet szeretem. Tavaly a Gyilkostónál voltunk s mondhatom, a hékási szoros Svájcban is megállaná a helyét... S aztán szeretem az erdélyieket. Van bennük valami kedves vendégszeretet, valami természetes előzékenység, ami otthon-érzést kelt bennem, bárhol is járok közöttük. Sohasem sajnálom a nagy utat, amit évről-évre megteszek értük... Sok kedves ismerősöm van Erdélyben, akik mindent megtesznek, hogy jól érezzem magam...

A felesége is közbeszólt:

— Már tudunk egy keveset magyarul is. „Jó napot kívánok, kezét csókolom, hogy van, köszönöm szépen...”

Nevetve hozakodtak elő magyar tudományukkal. Már nem lehet eladni őket.

Aztán, mialatt vonatunk ringva rohogott az éjszakában, politizálni kezdtünk. Kezdetben a nagy szőke német is bekapcsolódott. De a svájciak nagy hazafiak voltak és lelkesen beszéltek a svájci lélekről, amely, mondották, hevesen ellenszegül a függetlenségük ellen irányuló törekvéseknek. A szőke úr, aki Bécsben szállt fel vonatunkra és Bucurestibe tartott, ellenvetéseket kockáztatott meg, a népközösség gondolatáról beszélt és a nemzeti szocialista eszméről, amelyek, mondotta, mégis csak tért hódítanak a svájci németiség körében. Az öreg úr tagadta ezt.

— Mi, svájciak — emelte fel hangját — akkora összegeket szavaztunk meg most honvédelmünk megerősítésére, aminőkről álmodni se lehetett eddig. És minden további áldozathozásra készek vagyunk. Az egész svájci nemzet fegyverben áll és meg fogja védeni határait.

A nagy szőke német arcát a harag pírja futotta el, félbeszakította a vitát és hosszúsán beletemetkezett ismét a Deutsche Allgemeine Zeitungba. (j. b.)

A Boldogságos Szűz

Irták: Spiragó F. — Mojzes F. — Nemeth A.

Fűzve 108 Lei

A szentírás a hagyomány és a magánnyilatkozatás adataiból rajzolja meg ebben a könyvben a világhírű szerző a Boldogságos Szűz életét s kiváltságos méltóságát

SPORT

HORTHY KUPA

Magyarország-Belgium 4:2 (2:1)

■ németek csak nehezen győzedelmeskedtek a hollandok fölött

Doetinchenből jelentik: Szerdán, a Horthy-kupa negyedik fordulójának napján Magyarország válogatottja a belga vízpolozókkal játszott. A mérkőzést élvezetes és szép küzdelem után a magyarok nyerték meg 4:2 (2:1) arányban.

Az első percekben a keddi vereség hatása alatt kissé idegesen játszanak a magyarok, ezenkívül Hoffmann, a német játékvezető is állandóan nyomja őket. A vezető gólt Brandy dobja be a belgák hálójába. Néhány perc múlva a belgák egyenlítetnek, majd Németh góljával beállítják a magyarok az első félidő eredményét. A második félidőben sem kapkodni kezdenek a magyar játékosok, de lassan magukhoz térnek és Brandy valamint Kislegy góljaival biztosítják a győzelmet. A mérkőzés kedves jelenete volt, hogy a végső pillanatokban az olasz közönség együtt biztatta a kistőnyi magyar csoporttal a csapatot.

Szerdán délután egyébként a következő mérkőzéseket játszották még le:

Olaszország—Franciaország 3:0 (1:0).
Németország—Hollandia 4:3 (2:1).

A kolozsvári kerület vízpolóbajnokságának szerdai fordulóján a Haggibor csapata 3:0 (0:0) arányban legyőzte a KMSC csapatát, az Univerzitatea—Napoca mérkőzése az egyetemiek 3:0-as vezetéseivel az első félidőben félbeszakadt.

Eltűnt a Mures kapusa. Marosvásárhelyről jelentik: A Mures vezetősége Várdai kapusát, akit, mint már ismeretes, a Gloria CFR érdekében megvesztegettek, kizárta az egyesület tagjai sorából és oly értelmű javaslatot küldött a labdarúgó szövetségnek, hogy a kapust örök időkre függeszse fel a játéktól Várdai egyébként eltűnt Marosvásárhelyről, mert egy több tagból álló csoport megkísérelte, hogy betörjön lakásába és megfélemlítse a megtevényt. A szövetség bajnoki bizottsága különben pénteki rendkívüli ülésén akart elsőfokon ítélni a játékos ügyében. — A Mures óvásának tárgyalását azonban egy héttel elhalasztották, miután a Gloria CFR ellenbizonyítékokat akar betervezni. Ez a kínos botrányügy így csak későbbi időpontban tisztázódik.

Üsszeállították a magyar válogatott keretét. Budapestról jelentik: Vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány a lengyelek elleni labdarúgóválogatott mérkőzés korai, augusztus 27-iki időpontot tekintve már augusztus elején megkezdte a jelöltek edzését, amely alól a Középeurópai Kupa döntőjében szerepelt Ujpest és Ferencváros játékosai augusztus 10-ig felmentést kaptak. Kispist külföldi utra megy, de köteles mindenkor tartózkodási helyét előre bejelenteni, hogy adott esetben Kispist fiigyelembejövő játékosait hazahívhasseák Budapestre. A kijelölt játékosok névsora: Kapusok: Csikós (Phöbus), Szabó (Hungária), Sziklai (Ujpest), Tóth (Szeged). Hátvédok: Biró (Hungária), Fekete (Ujpest), Király (Nemzeti), Olajkár (Kispest), Szebehelyi (Budafok) és a közben külföldre távozott Korányi (Phöbus). Fedezetek: Balogh (Ujpest), Balog (Nemzeti), Dudás (Hungária), Lázár (Ferencváros), Odry (Taxi), Pázmándi (Elektromos), Sós (Budafok), Szalay (Ujpest), Szalay (Nemzeti) és Szücs (Ujpest). Csatárok: Adám (Ujpest), Béki (Phöbus), Cseh (Hungária), Déri (Kispest), Fekete („WM”), Gyetvai (Ferencváros), Kincses (Kispest), Kiszely (Ferencváros), Mester (Nemzeti), Palatinus (Törökves), dr. Sárosi (Ferencváros), Szabó III. (Hungária), Toldi (Ferencváros), Tóth (Phöbus), Várdai (Taxi), Vincze és Zsengellér (Ujpest).

Somogyi Klári svédországi sikere. A magyar játékosnő a női egyes döntőben második lett a baastadi versenyen, Wheeler USA—Somogyi magyar 7:5, 8:6, a női párosban: Wheeler, Somogyi—Gieerup, Hollis 6:1, 4:6, 7:5. Az egyéb eredmények között a férfi egyesben: Cramm német, Schröder cseh 6:4, 6:2, férfi páros: Cramm német, Schröder svéd—Stofani olasz, Kho Sin Kio kínai 6:4, 8:6.

Tanasescu és M. Badin, a kiváló román teniszjátékosok angliai portyájuk során Sheffieldben is indultak a nemzetközi teniszversenyen és mindketten a férfi egyes elődöntőjébe jutottak.

VASÁRNAP: TÖREKVÉS—KOLPING. A nagyváradi Rhédey-kertjén pályán vasárnap délután 6 órakor a Kolping mindjobban erősödő csapata játszik barátságos mérkőzést a Törökvéssel. A találkozót nagy érdeklődés előzi meg.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgó épén, Nagyvárad, Károly király-ut. 5 szám.

Nagyváradra is megérkezett az új állampolgársági törvény végrehajtási utasítása

Hogyan kell kérni az állampolgársági listába való felvételt?
A polgármesteri hivatal felhívása

Nagyvárad. Saját tud. Mint ismeretes, a kormány törvényrendelettel újabb lehetőséget nyújt az állampolgárságnélküli lakosoknak az állampolgárság megszerzésére, ha a törvény megjelenésétől számított három hónapon belül, a törvényes előírások tartásával az állampolgársági listába való felvételüket kérik. A miniszteriumnak ez a rendelete a nagyváradi városházára is megérkezett és tegnap délelőtt a város közigazgatási ügyosztálya 29515—939 szám alatt a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Hivatkozással a Monitorul Oficial 1939 július 27-én megjelent 171 számában közzétett 2939 számú törvényrendeletre, a lakosság tudomására hozzuk a következőket:

Azok a lakosok, akik különböző okokból nem tettek eleget annakidején az 1924 február 24-én megjelent, a román állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvény rendelkezéseinek, a törvény kihirdetésétől számított három hónapon belül, tehát 1939 október 7-ig bezárólag kérhetik az állampolgársági névsorba való beírásukat. Hasonlóképpen a fenti terminus ideje alatt kérhetik a listába való beírásukat a kiskorú gyermekek, az árvák, vagy ismeretlen szülőktől származó, esztolt területen született gyermekek, akik 1924 február 24-ike előtt születtek és az állampolgársági névsorba sem hivatalból, sem intézmény által, sem nevelő személyek által be nem irattak.

Nem kérhetik a névsorba való beírásukat és a törvény rendelkezése alól kivételt képeznek a zsidó lakosok, mivel az ő helyzetüket az állampolgárságok felülvizsgálásáról szóló törvényrendelet rendezte.

Hasonlóképpen nem kérhetik az állampolgársági listába való beírásukat azok sem, akik bármilyen módon idegen állampolgárságot szereztek. Az állampolgársági listába való beírásukat a polgármesteri hivatal végzi, amely az 1924 évi állampolgársági névjegyzék összeírását is végezte. Ennek alapján a nagyváradi városházán azok a lakosok kérhetik beírásukat az állampolgársági listába, akik 1918 december 1-én illetőséggel bírtak Nagyváradon, vagy ha ez időpontban más városban volt illetőségük az ország területén, de Nagyváradon születtek.

Az állampolgársági névjegyzékbe való beírásokat a nagyváradi illetőségűek és a nagyváradi születésű, de az ország más helyiségében illetőséggel rendelkezők számára Nagyváradon, a városháza II. emelet 25 számú szobájában a következő iratok alapján végzik:

1. Bélyegmentes kérvény.
 2. Illetőségi bizonyítvány, amelyből kitűnik, hogy a kérvényezőnek 1918. december 1-én az ország területén illetősége volt.
 3. Születési bizonyítvány ugy a kérvényező, mint családtagjai számára.
 4. Házassági anyakönyvi kivonat, ha a kérvényező nő.
 5. Neomptálási bizonyítvány, amelyből kitűnik, hogy a kérvényező nem mondott le a román állampolgárságról.
 6. Igazolvány a rendőrségtől, amelyből kitűnik, hogy a kérvényező és családtagjai, kiket az állampolgársági listára fel akar vétetni, nem szerepelnek az idegen ellenőrzés alatt állók között és idegen utlevelet nem használnak.
 7. A jelenlegi lakhelyről bejelentő lap.
- Az utóbbi három igazolvány 1939 június 27-ike utáni kelettel kell hogy legyn kiállítva.
- Azok a lakosok, akik a fenti határidő alatt nem kérik beírásukat az állampolgárok névsorába, a törvény értelmében úgy tekintetnek, mint akik lemondtak román állampolgárságukról.
- A fenti rendeletet Chirila Augusztin polgármester és Popescu főjegyző irták alá.

A kérvény mintája.

Dr. Oros Jenő, a közigazgatási ügyosztály főnöke elkészítette annak a kérvénynek a mintáját,

amellyel kérni lehet az állampolgársági névsorba való felvételt. Ezt a kérvénymintát itt közöljük:

Domnule Primar,

Subsemnatul — — — nascut la — — — ziua, luna și anul) în comuna — — — județul cu onoare Vă rog să binevoiiți a mă înscrie în listele de naționalitate ce se întocmesc la Primăria Municipiului Oradea, potrivit dispozițiilor Decretului-Legii nr. 2939 publicat în Mon. Of. nr. 171 din 27 Iulie 1939.

In acest scop anexez următoarele acte:

1. Extrasul de naștere.
2. Certificatul de apartinență nr. — — —
3. Buletinul de domiciliu.
4. Certificat de neoptare nr. — — — că dela data de 1 Decembrie 1918 nu m'am prevalat de o naționalitate străină.
5. Certificat că nu figurez în controlul străinilor și nu am beneficiat de pașaport străin.

Deasemenea, rog să binevoiiți a înscrie împreună cu subsemnatul și pe soția mea (numele, pronume) — — — nascută — — — (data nașterii) — — — în comuna — — — județul — — —, precum și pe copiii X. Y. — — — nascut la — — — (locul și data nașterii) — — — anexând aici atât extrasul de căsătorie, cât și extrasul de naștere a copililor.

Oradea, la — — — 1939.

Sânătate!

Domniei Sale

Domnului Primar al municipiului

Oradea.

Igen fontos, hogy a jelentkezésnél mindenki lehetőleg személyesen jelenjen meg az összeírást végző tisztviselő előtt és hozza magával a szükséges okmányokat, mert okmányok nélkül az állampolgársági listába senkit be nem írhatnak.

Arcáhidetések

Lakás

szavanként 3 lel

Kiadó

négyszobás modern lakás november 1-re. — Nagyvárad, Strada I. C. Bratianu 27. szám.

Kiadó

kétszobás, előszobás, komfortos lakás, aug. 1-re. Nagyvárad, Str. Tache Jonescu 25. szám

Kiadó

egy nagyobb műhelyhelyiség, esetleg kisebb részletben is. Nagyvárad, Str. Tache Jonescu 25. szám.

Kétszobás

utcai lakás, ugyanott butorozott szoba kiadó. Nagyvárad, Str. Tache Jonescu 58. szám.

Kiadó

háromszobás, fürdőszobás, komfortos lakás október 1, vagy november 1-re. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 54.

PUHA OLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

SZOLID,

keresztény tisztviselő leány keresztényri családnál teljes ellátást keres. Lehetőleg külön szobával. Cím a kiadóhivatalban.

Allást keres

szavanként 1 lel

Gazdasszonynak

menne idősebb urhoz megbízható nő, hozza szöveg bizonyítvánnyal. Fehér Zsuzsanna, Nagyvárad, Strada I. C. Bratianu 31. szám.

Kereskedelműt

végzett leány bármilyen neki megfelelő állást elvállal. Nagyvárad, Colonia Josia, Str. 72. No. 5.

Különféle

szavanként 3 lel

Gojdu

román szekcióról érettségizett diák, tanítványt vállal. — Cím: Szentmiklóssy, Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 32. szám.

CENZURAT